

občina krško

LOKALNI PROGRAM
ZA MLADINO
V OBČINI KRŠKO
ZA OBDOBJE 2016 - 2019

Občina Krško, april 2016

Občina Krško, april 2016

Odgovorna oseba: mag. Miran Stanko, župan

Pripravili: Občina Krško, Mladinski center Krško, Mladinski svet Krško

1. KAZALO

1. KAZALO	3
2. UVOD	4
3. ANALIZA STANJA	5
3.1 Strateško urejanje področja mladine v Občini Krško	5
3.2 Finančna sredstva, ki jih Občina Krško namenja za mladinsko dejavnost oz. mladino	5
3.3 Organizacije, ki delujejo na področju mladine v občini Krško	7
3.3.1. Mladinski center Krško.....	7
3.3.2. Mladinski svet Krško	8
3.3.3. Nevladne organizacije.....	8
3.4 Realizacija ukrepov občine, sprejetih v Lokalnem programu za mladino občine Krško za obdobje 2014 – 2015	9
3.5 Položaj mladih v občini Krško	10
3.5.1. Mladi iz občine Krško v številkah	11
3.5.2. Mnenje mladih iz občine Krško.....	15
3.5.3. Mladi v razvojnih dokumentih	16
4. CILJI/UKREPI 2016 - 2019	19
I. UKREPI V OKVIRU DELA OBČINSKE UPRAVE v obdobju 2016 - 2019	20
II. UKREPI S PREDVIDENIM SOFINANCIRANJEM IZ EU SREDSTEV do I. 2020.....	22
III. UKREPI – IZVEDBA V OKVIRU VSAKOLETNEGA JAVNEGA RAZPISA ZA PROJEKTE v obdobju 2016 - 2019	23
5. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA LOKALNEGA PROGRAMA ZA MLADINO	24
6. VIRI	24
7. SEZNAM PRILOG	25

2. UVOD

Na podlagi v letu 2012 sprejetega Odloka o mladini v občini Krško je Občinski svet Občine Krško septembra 2013 sprejel strategijo za mladino oz. Lokalni program za mladino v občini Krško za obdobje 2014 - 2015.

Ob pregledu realizacije zastavljenih ciljev za navedeno obdobje ugotavljamo, da smo bili pri tem relativno uspešni, posamezne kazalnike zastavljenih ciljev pa je bilo težko meriti tako zaradi prekratkega obdobja izvajanja strategije kot tudi prepletanja z ukrepi drugih politik.

Na osnovi analize izvedenih ukrepov, ki je podrobneje predstavljena v poglavju 3.4, širimo strategijo za mladino za naslednje obdobje s predvidenih dveh na štiri leta, ob tem pa jo tudi bolj projektno zastavljamo.

Področja, ki jih novi program obravnava, zaradi celovitega in načrtnega urejanja položaja mladih v občini, ostajajo enaka kot v prejšnjemu: izobraževanje mladih, zaposlovanje mladih, bivanjske razmere mladih, zdravje in dobro počutje mladih, mladinsko organiziranje, participacija mladih, prostovoljstvo mladih, informiranje mladih in mobilnost mladih.

V pripravo strategije smo želeli v kar največji meri vključiti tudi mlade in jo pripraviti skupaj z njimi, ob tem pa preveriti tudi poznavanje ukrepov aktualne strategije. Pri tem smo poskušali do mladih pristopati preko posameznih organizacij: Mladinskega centra Krško, Mladinskega sveta Krško in Odbora za mladino. Predstavniki vseh navedenih organizacij so vključno s predstavnico občinske uprave tudi sestavljali delovno skupino za pripravo strategije oz. lokalnega programa za mladino za obdobje 2016 - 2019.

Mnenja, stališča mladih smo tako pridobivali v fokusnih skupinah mladih pod okriljem Mladinskega centra Krško, s pomočjo spletnega anketnega vprašalnika in predlogov članic Mladinskega sveta Krško.

Mladi so bili k sodelovanju pozvani preko različnih informacijskih kanalov – preko vseh socialnih omrežij v okviru Mladinskega centra Krško, informativnega portala za mlade Troblja.com, spletne strani Občine Krško, časopisa Posavski Obzornik, preko e-pošte, medvrstniško.

Z Lokalnim programom za mladino, kot temeljnim strateškim dokumentom na področju mladinskega sektorja, Občina Krško, skladno z ugotovljenimi potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju, prepoznava javni interes na področju mladine in določa načine za uresničevanje le-tega.

Temeljni cilji Lokalnega programa za mladino so usklajeni z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju, Resolucijo o nacionalnem programu za mladino 2013 - 2022, Zakonom o mladinskih svetih, prav tako pa so usklajeni tudi z regionalnimi, državnimi in evropskimi razvojnimi in strateškimi dokumenti.

Pri opredelitvi temeljnih pojmov oz. izrazov s področja mladinskega sektorja izhajamo predvsem iz Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju, ki mlade opredeljuje kot »mladostnike in mlade odrasle osebe obeh spolov, stare od 15. do dopolnjenega 29. leta«. Na posameznih mestih pa izpostavljamo tudi mlade, ki so navedeno starostno mejo že presegli oz. so po tradicionalnih merilih (starost, izobrazba...) sicer že prekinili z mladostniškim statusom, nimajo pa tistih bistvenih značilnosti, s katerimi bi dosegli socialni status odraslega v tradicionalnem pomenu – se pravi, da bi bili ekonomsko neodvisni, zaposleni, avtonomni, z lastnim gospodinjstvom ali družino. Izpadajo pa tudi iz večine ukrepov pomoči.

3. ANALIZA STANJA

3.1 Strateško urejanje področja mladine v Občini Krško

Občina Krško, zavedajoč se, da ima v razvoju mladih kot lokalna skupnost pomembno vlogo in odgovornost, že vrsto let poskuša z različnimi ukrepi mladim zagotavljati sodelovanje v različnih institucijah in ustvarjalnost v različnih programih za mladino.

Načrtno obravnavanje področja mladine v občini Krško sega v čas ustanovitve javnega zavoda Mladinski center Krško v letu 2000 z namenom opravljanja interesnih dejavnosti za mladino na območju občine Krško ter tudi organizacijsko in tehnično pomoč ostalim organizacijam, ki izvajajo dejavnosti za mladino.

Ob tem Občina Krško mladim zagotavlja sodelovanje pri sprejemanju zakonskih in drugih predpisov, ki vplivajo na življenje mladih v sklopu Odbora za mladino občinskega sveta Občine Krško, mladinsko povezovanje in zagotavljanja »glasu mladih« pa tudi s sofinanciranjem Mladinskega sveta Krško.

Mladinsko organiziranje in programe nevladnih organizacij pa občina sofinancira preko vsakoletnih javnih razpisov.

Zagotavlja tudi primerno infrastrukturo za izvajanje mladinskih dejavnosti, skrbi tudi za ustrezno informiranje mladih, posamezne ukrepe pa izvaja tudi s področja zaposlovanja, izobraževanja, mobilnosti in stanovanjske politike.

Dodana spodbuda občini je bil tudi v letu 2012 prejeti certifikat *Mladim prijazna občina*, ki ga je Občina Krško prejela za uspešno izvajanje ukrepov s področja lokalnih mladinskih politik v preteklih letih. Ta je občino še dodatno spodbudil k sprejemu *Odloka o mladini v občini Krško*, katerega cilj je celovito urediti položaj mladih v občini in v tem okviru predvsem opredeliti strukturo in podporno okolje mladinskega organiziranja in mladinskega dela v občini, zagotoviti pogoje za sodelovanje mladih pri odločanju o odločitvah, ki vplivajo na življenje in delo mladih v lokalni skupnosti ter pospešiti razvoj lokalne mladinske politike z namenom zagotavljanja pogojev za uspešno doseganje avtonomije mladih v lokalni skupnosti. Z odlokom se je občina hkrati zavezala sprejeti strateški dokument - t.j. lokalni program za mladino.

Stanje občinskih mladinskih politik na območju občine Krško še zdaleč ni optimalno, odvisno je tudi od proračunskih možnosti in siceršnjega systemskega in vrednostnega stanja v širši družbi. Uspešnost izvajanja posameznih zastavljenih ukrepov predstavljamo v nadaljevanju.

3.2 Finančna sredstva, ki jih Občina Krško namenja za mladinsko dejavnost oz. mladino ¹

Programi/leta	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Delovanje MC Krško	200.264	199.314	208.747	212.135	228.921	223.921
Delovanje MS Krško	641	500	0	0	2.500	2.000
Investicije in investicijsko vzdrževanje - MC	324.500	575.402	3.283	3.000	0	3.000

¹ Vir: Zaključni računi Občine Krško 2010-2014, rebalans proračuna Občine Krško za l. 2015

Programi za otroke in mladino - NVO	55.360	48.520	42.825	42.940	35.122	38.000
Letovanja	0	83.828	87.753	103.733	89.760	75.000
Inv. Transferi NVO - ZPM	50.000	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Javna dela – programi za mladino	14.822	8.987	7.702	8.646	7.327	11.000
Skupaj sredstva namenjena mladim	645.587	936.551	361.495	380.454	377.606	362.921
Proračun občine – odh.	43.940.963	37.584.411	36.881.857	30.626.220	39.767.513	37.083.897
Delež sredstev za mladino	1,47%	2,49%	0,98%	1,24%	0,95%	0,98%

V tabeli so zajeta tista sredstva, ki jih v okviru proračuna občine vodimo pod Programi za mladino. So pa mladim namenjeni programi in aktivnosti tudi v okviru drugih področij – kot so npr. šport, vzgoja in izobraževanje, zdravje, sociala, stanovanjska politika, gospodarstvo, infrastruktura - mobilnost,... Ker se ne vodi ločenih evidenc, koliko od teh sredstev je namenjenih mladim, navedeni zneski ne odražajo celotnih občinskih vlaganj v mladinski sektor.

Hkrati pa zneski v tabeli tudi ne predstavljajo samo sredstev, namenjenim mladini, ampak tudi predšolskim in osnovnošolskim otrokom, saj tako Mladinski center Krško kot nevladne organizacije v dobrem delu svojih aktivnosti le-te namenjajo tudi otrokom, pod sklop programov za mladino pa so vodena tudi letovanja osnovnošolcev in investicijski transferi za otroško letovišče v Nerezinah na Hrvaškem.

Delež proračunskih sredstev, namenjenih programom za mladino, kot je razvidno iz tabele, z izjemo investicijskih let 2010 in 2011 (obnova objekta Mladinskega centra Krško) se z manjšimi odstopanji giba okoli 1 % letno realiziranih proračunskih sredstev občine. Razvidno je tudi postopno zmanjševanje sredstev, namenjenim nevladnim organizacijam zaradi varčevalnih ukrepov.

Pri kazalnikih uspešnosti izvajanja posameznih ukrepov pa niso dovolj zgolj realizirana sredstva, ampak tudi ciljano stanje, ki ga je možno doseči tudi z nefinančnimi aktivnostmi, zlasti ustreznim povezovanjem virov, sodelovanjem izvajalcev, odpravljanjem birokratskih ovir,... Za vse pa so predpogoj jasno izražene potrebe in angažma ciljne skupine (mladih), na osnovi katerih je sploh možno postaviti jasne, merljive cilje.

3.3 Organizacije, ki delujejo na področju mladine v občini Krško

3.3.1. MLADINSKI CENTER KRŠKO²

Mladinski center Krško je bil ustanovljen leta 2000 kot javni zavod z namenom opravljanja interesnih dejavnosti za mladino na območju občine Krško. Poleg izvajanja informacijskih, mladinskih, kulturnih, izobraževalnih, raziskovalnih, preventivnih in akademskih programov opravlja center v skladu z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Mladinski center Krško tudi dejavnost vodenja mladinskih dejavnosti, sočasno pa nudi organizacijsko in tehnično pomoč ostalim organizacijam, ki izvajajo dejavnosti za mladino.

V letu 2015 so tako v Mladinskem centru Krško v okviru javne službe med drugim izvedli različne programe *informiranja mladih* v okviru spletnih socialnih mrež, spletne strani MC in Troblja.info, e-pošta, časopisnih, radijskih oglasov oz. objav, letakov, plakatov, info točk, živih točk po šolah, trgovskih centrih; programe svetovanja in preventive – v okviru mladinskih delavnic in projekta Preventivni mozaik Posavja; programe *neformalnega izobraževanja za mlade* – v okviru teh izvajajo delovne oz. študijske prakse, usposabljanja na delovnem mestu, delovni preizkus za mlade, opravljanje obveznih izbirnih vsebin dijakov srednjih šol, usposabljanja za mladinsko delo, pridobivanje statusa v javnem interesu, delavnico prepoznavanja neformalnih znanj, sobotno šolo za mlade nadarjene učence, Dan poklicev in predstavitev Posavske štipendijske sheme, Tabor poklicnih možnosti, podjetniške delavnice, jezikovne tečaje, kuharske delavnice, ...; aktivnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva – v okviru teh izvajajo obiske mladih v domovih za ostarele, organizacij, ki vključujejo mlade z manj priložnostmi, organizirajo družbeno koristno delo, eko posvete, čistilne akcije, dialog mladih in strokovnih delavcev iz tujine z odločevalci na temo področja mladih na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni, ... koordinirajo prostovoljske aktivnosti, organizirajo Posavski prostovoljski festivali; *programe mednarodnega sodelovanja in programe mobilnosti ter program Erasmus + Mladi v akciji* kot npr. gostovanje mladih iz Bajine Bašte, mednarodna mladinska izmenjava na temo umetnosti, kulture in evropske zavesti v Franciji, mednarodna mladinska izmenjava na temo zdravega načina življenja in športa, projekt Youth support youth-usposabljanje za delo z mladimi z manj priložnostmi, Evropska prostovoljna služba – gostiteljstvo mladih z manj priložnostmi, promocija, izvedba projekta skupinskega EVS z mladimi iz Turčije in pobratenega mesta Bajina Bašta, Srbija, Izvedba študijskega obiska na tematiko mladinskega dela v ruralnem okolju, partnerstvo v projektu mednarodnega usposabljanja na temo športa kot orodja za delo z mladimi,... *programe za otroke* – kot npr. Otroške ustvarjalne delavnice (MC direndaj), Počitniške aktivnosti za osnovnošolce... Koordinirajo *Lokalno akcijsko skupino za preprečevanje zasvojenosti v občini Krško, Multimedijški center Posavja* v okviru tega tudi kulturno umetniško produkcijo in postprodukcijo ter Mrežo štirih mladinskih točk. V okviru tržne dejavnosti pa je zavod največ prihodkov ustvaril z dejavnostmi na Bazenu Brestanica, barom in z nočitvami v hostlu.

Št. zaposlenih v l. 2015: 14 (4 sistemizirana in financirana iz proračuna občine, 5 preko javnih del, 5 na trgu oz. v okviru projektov).

Število organiziranih dogodkov: 1043

Št. dnevni obiskovalcev centra in mladinskih točk v l. 2015: 22.636

Skupni obisk centra in mladinskih točk ter vseh dogodkov v l. 2015: 49.502

Sredstva iz proračuna Občine Krško v l. 2015: 253.014 EUR

Sredstva, prejeta iz državnega proračuna in EU v letu 2015: 238.579 EUR

Lastni prihodki (tržna dejavnost): 245.885 EUR

---

² Vir: Letno poročilo javnega zavoda Mladinski center Krško v letu 2015, marec 2016

Na območju občine izvajajo programe za otroke in mladino še drugi javni zavodi: poleg javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja (VVZ, OŠ, SŠ, Fakultete za energetiko, Glasbena šola Krško in Ljudska univerza Krško), tudi javni zavodi s področja kulture (Valvasorjeva knjižnica Krško, Kulturni dom Krško), s področja podjetništva, turizma (Regionalna razvojna agencija Posavje, Center za podjetništvo in turizem Krško) idr..

3.3.2. MLADINSKI SVET KRŠKO

Mladinski svet Krško je bil v skladu z Zakonom o mladinskih svetih ustanovljen l. 2003 kot asociacija prostovoljnih mladinskih združenj in organizacij, ki delujejo med mladimi. Med svojimi cilji si je Mladinski svet Krško (MSK) zadal krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju, spodbujanje aktivnosti mladih, ob tem pa prispevati k oblikovanju okolja, ki omogoča mladim aktivno participacijo v družbi. V povprečju je MSK vključeval osem članic, od katerih so nekatere v zadnjih letih tudi manj aktivne oz. zaradi starostne strukture vodstva in članstva ne izpolnjujejo več zakonskih pogojev za članstvo v MSK.

Pretekli dve leti so potekala, tudi ob podpori občine, intenzivna prizadevanja za obuditev in redefiniranje delovanja MSK ter osvežitev članstva. Konec leta 2015 je bila izvedena sprememba temeljnega akta in hkrati uvedena tudi možnost t.i. pridruženega članstva, saj mladi bodisi delujejo bodisi so vključeni kot ciljna skupina tudi v drugih organizacijah, ki ne izpolnjujejo pogojev za polnopravno članstvo v mladinskem svetu, vendar pa predstavljajo pomemben delež mladih.

Na dan 1.2.2016 je bilo v MSK včlanjenih enajst polnopravnih članic in deset pridruženih članic. Vsa leta predstavniki MSK sodelujejo v različnih odborih, komisijah in organih različnih pomembnejših akterjev na področju mladinskega dela v občini Krško.

3.3.3. NEVLADNE ORGANIZACIJE

Dejavnost mladinskih organizacij sega od družbeno kulturne, prostočasne, športne in glasbene do vzgojno-izobraževalne, strokovne in politično ter civilno-družbeno interesne. Glede na definicijo mladinskih organizacij po slovenski zakonodaji bi sicer težko povsem jasno opredelili, katere so mladinske organizacije in katere so organizacije za mlade, glede na to, da tudi ni jasnega pregleda nad starostno strukturo vodstva in članstva v posameznih organizacijah.

Veliko mladih je aktivno vključenih tudi v druge organizacije, ki po osnovni dejavnosti spadajo pod druge resorje – šport, kulturo, gasilstvo, turizem, socialo itn...

Obstajajo tudi neformalne skupine mladih, v katerih se združujejo mladi posamezniki s skupnimi interesi. Gre za mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj. V lokalnem okolju so to predvsem različne subkulture. V veliki meri se neformalne skupine mladih srečujejo v Mladinskem centru Krško, kjer jim je poleg infrastrukture in tehnične opreme na voljo tudi svetovanje pri načrtovanju in realizaciji lastnih idej.

3.3.3.1. Zveza prijateljev mladine Krško kot humanitarna organizacija, ki deluje v širšo javno korist

Zveza prijateljev mladine Krško (v nadaljevanju ZPM Krško) je nevladna, prostovoljna, humanitarna in neprofitna organizacija, ki združuje društva in združenja ter preko njih posameznike, ki delujejo v dobro otrok, mladostnikov/ic, staršev in družin. ZPM Krško je bila ustanovljena leta 1953. V ZPM Krško je povezanih enajst Društev prijateljev mladine, ki so večinoma tudi sama zelo aktivna, ZPM Krško pa jih povezuje tudi s svojimi programi (nekateri

koordiniranimi na nacionalni ravni). V l. 2014 je ZPM Krško pridobila tudi status humanitarne organizacije.

ZPM Krško že vrsto let izvaja in namenja različnim starostnim skupinam otrok in mladine naslednje programe in aktivnosti: Zeleni nahrbtnik, socialno humanitarne dejavnosti, veseli december (obdaritev in spremljajoči program, namenjen predšolskim otrokom in osnovnošolcem), Teden otroka, Klub prostovoljcev, Otroški parlamenti, Mladi za razvoj domačega kraja, Zveza družin, Evropa v šoli, Bralna značka, TOM telefon, Sožitje generacij, Dnevni center ZPM, mednarodno sodelovanje,...

Največji program ZPM Krško pa je program letovanj (zdravstveno letovanje; šole v naravi; letovanje šestošolcev; Pomežik soncu in Letovanje socialno ogroženih družin) za otroke in družine v počitniškem naselju Nerezine, v katerem razpolagajo s šestnajstimi objekti.

3.4 Realizacija ukrepov občine, sprejetih v Lokalnem programu za mladino občine Krško za obdobje 2014 - 2015

Občina Krško se je s sprejetjem LPM na občinskem svetu, zavezala k financiranju ukrepov tega programa. Te je spremljala delovna skupina, imenovana s strani župana občine, ki se je pri realizaciji posameznih ukrepov tudi dejavno vključila.

Ukrepi so bili zastavljeni zelo široko in so se nanašali na različne politike delovanja občine, tudi take, kjer so mladi le ena od ciljnih skupin.

Podrobneje realizacijo posameznih ukrepov predstavlja Priloga 1.

Delovna skupina, ki je spremljala izvajanje posameznih ukrepov in tudi sama soprispevala k realizaciji nekaterih, ocenjuje v splošnem napredek pri izvajanju mladinskih politik na območju občine. Da nekateri ukrepi niso bili realizirani oz. le delno, vidi možne razloge v:

- različnih bazah in načinih zbiranja podatkov,
- pomanjkanju časa za uvedbo vseh sprememb (dve leti sta za posamezne ukrepe prekratki),
- zakonodajnih omejitvah (npr. ZUJIF),
- pomanjkanju ustreznih javnih razpisov (čas med obema EU finančnima perspektivama),
- nepovezanosti subjektov, ki delujejo na mladinskem sektorju na območju občine,
- premalo namenskih sredstev za izvedbo določenih ukrepov in premalo jasno določena odgovornost za izvedbo,
- razpršenosti sredstev po različnih proračunskih postavkah, oddelkih, skrbnikih.

O poznavanju ukrepov Lokalnega programa za mladino 2014 - 15 in uspešnosti pri njihovi realizaciji smo povprašali tudi mlade.

Mladi, ki so vključeni v programe MC Krško, poznajo zgolj aktivnosti, ki so se izvedle v sklopu posameznega ukrepa, celotnega dokumenta pa ne. Mladi so na programih MC Krško pohvalili podporo Občine Krško, povratne informacije kažejo, da se tukaj počutijo dobro, da imajo veliko priložnosti predvsem za učenje, aktivno preživljanje prostega časa. Manj optimistični so le na področju zaposlovanja, saj menijo, da ne bodo našli dela v Posavju in se bodo zato primorani izseliti iz domačega okolja v večje mesto ali tujino.

Mladi ne kažejo posebnega interesa za vrtnarjenje in delo na prostem. Prav tako pa jih v manjši meri zanima področje podjetništva (aktivnosti v MC Krško).

Povečalo pa se je povpraševanje na področju prostovoljstva, saj v MC Krško beležijo porast števila prostovoljcev v primerjavi s preteklimi leti. Prav tako se mladi izrazito bolj vključujejo v programe mednarodnih učnih mobilnosti, ki potekajo v tujini. Mladi vse bolj razumejo pomen neformalno pridobljenih znanj in veščin ter aktivno znanje tujega jezika. V letu 2015 so v

projekte Evropske prostovoljne službe za dobo 12 mesecev tako vključeni 3 mladi, ki se soočajo z brezposelnostjo. Porast pa je čutiti tudi na področju participacije mladih v programih aktivne politike zaposlovanja, mladi si želijo pridobiti prve praktične izkušnje v MC Krško v sklopu usposabljanja na delovnem mestu, delovnega preizkusa za mlade ali pa javnih del. V obdobju 2014 in 2015 v MC Krško beležijo tudi največje število udeleženih mladih, ki si izberejo organizacijo za opravljanje dijaških in študijskih praks. Rezultati ankete pa kažejo, da kar 62 % ni bilo seznanjenih z Lokalnim programom za mladino 2014 – 15, 4 % anketiranih pa je nezadovoljnih z izvedbo ukrepov.

3.5 Položaj mladih v občini Krško

Mladi v občini Krško delijo usodo mladih v Evropi, njihov položaj pa se ne razlikuje od položaja drugih mladih po Sloveniji.

Mladinski svet Slovenije v prispevku »Mednarodni dan mladih 2015: Neizpolnjene obljube, izgubljene priložnosti«³ navaja evropsko raziskavo o kvaliteti življenja, po kateri so mladi v Sloveniji vedno manj optimistični glede svoje prihodnosti. Le v 6 državah EU beležijo še nižjo stopnjo optimizma med mladimi.

Ob dejstvu, da število mladih upada, se povečuje stopnja tveganja revščine med mladimi, vse pogosteje celo med tistimi, ki so sicer zaposleni. Mladi so med krizo na trgu dela nadpovprečno prizadeti, kar kažejo statistični podatki o stopnji delovne aktivnosti mladih, ki z manjšim povečanjem v I. 2015 sicer konstantno pada in je pri nas pod evropskim povprečjem, po drugi strani pa podobno raste, z manjšim upadom v I. 2015, stopnja brezposelnosti mladih do 29. leta starosti. Delež iskalcev prve zaposlitve narašča že nekaj let zapored, prav tako je med brezposelnimi mladimi visok tudi delež dolgotrajno brezposelnih. Mladi v povprečju čakajo na prvo zaposlitev skoraj eno leto oz. 11,5 mesecev.

Povprečna starost mladih pri prvi zaposlitvi se povečuje, Slovenija je na prvem mestu v EU v deležu začasnih zaposlitev med mladimi, narašča delež mladih, ki niso zaposleni niti vključeni v izobraževanje.

Tako ni presenečenje, da statistike (SURS) beležijo, da je bilo v lanskem letu med izseljenci največ mladih, skoraj 30 %.

Posledica krize na trgu dela se kaže tudi v bivanjskih razmerah mladih (so kreditno nesposobni, tržni najem pa je drag, začasen, negotov, pri tem dostikrat izkusijo nezakonito ravnanje najemodajalca oz. kršenje pravic najemnikom) - Slovenija sodi med države, v katerih mladi najdlje ostajajo pri starših, ostajajo od njih odvisni oz. od njihovega ekonomskega položaja, kar seveda predstavlja veliko oviro pri osamosvajanju za vse tiste mlade, katerih starši živijo v povprečnih ali slabih ekonomskih razmerah.

Posledica slabega socialno ekonomskega položaja mladih se kaže tudi v njihovem slabem zaupanju v državne institucije, politični sistem ter slabem zanimanju za politiko in politično udejstvovanje, saj je njihov glas premalo slišan.

Bolj pa se mladi udeležujejo demonstracij in podpisovanja različnih peticij ter se bolj kot v evropski vrstniki vključujejo v organizirane prostovoljne dejavnosti (najbolj v gasilskih društvih, športnih klubih, tabornikih – skavtih, manj v mladinskih, kulturnih in človekoljubnih organizacijah, najmanj pa v okoljevarstvenih organizacijah).

---

³<http://www.mss.si/sl/novice/1429/1/mednarodni-dan-mladih-2015:-neizpolnjene-obljube-izgubljene-priloznosti>

Navedene ugotovitve potrjujejo za območje občine Krško tudi odgovori mladih v okviru ankete, prav tako pa tudi pridobljeni statistični podatki.

3.5.1. MLADI IZ OBČINE KRŠKO V ŠTEVILKAH

a. Delež mladih med prebivalstvom

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je v občini Krško junija 2015 živel 4055 mladih, to je tistih, ki jih skladno z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju uvrščamo v kategorijo mladostnikov in mladih odraslih oseb med 15. in dopolnjenim 29. letom starosti, kar predstavlja 15,69 % vseh prebivalcev občine. V primerjavi s Slovenijo v enakem obdobju je delež mladih v občini Krško za 0,35 % nižji, se pa tako na območju Slovenije kot občine iz leta v leto konstantno znižuje, čeprav se število prebivalcev v Sloveniji vsaj od leta 2012 veča. V primerjavi z letom 2010 je mladih v občini Krško skorajda za 900 manj oz. se je njihov delež v populaciji v primerjavi z letom 2010 znižal za 3,28%.

Preglednica 1: Starostna struktura mladih kot delež prebivalstva v občini Krško v primerjavi s Slovenijo (2010 – 2015) Vir SURS, po stanju 1.7.

Starost / leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
15 - 19 let	1364	1307	1281	1237	1220	1225
20 – 24 let	1608	1525	1448	1348	1182	1135
25 – 29 let	1930	1912	1860	1835	1746	1695
Skupaj mladi 15-29	4902	4744	4589	4420	4148	4055
Skupaj VSI občina	25838	25761	25986	26049	25833	25835
% mladih v celotni populaciji	18,97%	18,41%	17,66%	16,97%	16,06%	15,69%
Skupaj mladi 15-29 SLO	381441	369573	359349	349773	340029	330871
Skupaj VSI SLO	2049261	2052496	2056262	2059114	2061623	2063077
% mladih v celotni populaciji - SLO	18,61%	18,01%	17,48%	16,99%	16,49%	16,04%

Kot je navedeno v Analizi lokalnih mladinskih politik po občinah, je številka je še bolj zaskrbljujoča, če upoštevamo dejstvo, da je bilo v začetku leta 2015 v Sloveniji skoraj sto tisoč mladih manj kot leta 2000. Ob upadanju rojstev pa k zmanjševanju števila mladih prispeva tudi odseljevanje mladih. »V letu 2014 se je 3.818 mladih med 15-im in 29-im letom starosti odselilo v tujino. Od leta 2012 se število mladih, ki se odselijo v tujino veča. Pri tem se v tujino najpogosteje selijo mladi v starostni skupini 25–29 let. Visoka stopnja brezposelnosti med mladimi je najverjetneje eden od razlogov za vse večje odseljevanje. V primerjavi z letom 2012 se je leta 2014 v tujino odselilo 426 mladih več.⁴

Ob zakonski (starostni) opredelitvi mladosti pa se število mladih in starostna meja povečuje, če mladost definiramo kot obdobje med otroštvom in odraslostjo. Mladi vse pozneje zaključijo šolanje, si ustvarijo družino, se osamosvojijo od staršev, zaposlijo, preselijo in tako vse pozneje dosegajo t.i. točke odraščanja.

⁴ Analiza lokalnih mladinskih politik po občinah, 2016

Preglednica 2: Mladi med 15. in 29. letom v občini Krško po spolu v primerjavi s Slovenijo (2010 – 2015) Vir SURS, po stanju 1.7.

Spol / leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SLOVENIJA skupaj	381441	369573	359349	349773	340029	330871
moški	198892	191955	186078	180915	175627	170879
ženske	182549	177618	173271	168858	164402	159992
OBČINA KRŠKO skupaj	4902	4744	4589	4420	4148	4055
moški	2654	2553	2476	2388	2252	2166
ženske	2248	2191	2113	2032	1896	1889
% žensk med mladimi	45,86%	46,18%	46,04%	45,97%	45,71%	46,58%

Moške (fantovske) populacije je na območju občine v vseh letih za slabih 10% več kot deklet.

Med mladimi s stalnim bivališčem na območju občine Krško je bilo na dan 10.2.2016 (vir Centralni register prebivalstva) 1,5% mladih z državljanstvom BiH in 3% mladih z državljanstvom Kosova. Med mladimi s slovenskim državljanstvom, ki predstavljajo 94,80% populacije mladih v občini, pa je tudi 100 pripadnikov romske skupnosti.

b. Zaposlenost oz. brezposelnost mladih

Po podatkih SURS-a so v Sloveniji mladi med 15. in 29. letom starosti v I. 2014 predstavljali 13,21% aktivnega prebivalstva.

Delež mladih med 15. in 29. letom starosti je med delovno aktivnim prebivalstvom na območju občine Krško v letu 2014 za dober odstotek višji (14,35%) kot v slovenskem merilu. V okviru populacije med 15. in 29. letom starosti na območju občine Krško pa predstavljajo zaposleni mladi 35,5%. V letu 2014 je na območju občine Krško v zaposlovanju opazen tudi pozitiven obrat, na območju države pa še vedno pada, kot kaže spodnja tabela..

Preglednica 3: Mladi med delovno aktivnim prebivalstvom na območju občine Krško v primerjavi s Slovenijo, Vir: SURS po stanju 1.7.

Starostni razredi/ leto	2010	2011	2012	2013	2014
OBČINA KRŠKO skupaj	10392	10301	10217	10198	10236
15 – 19 let	29	26	15	10	15
20 – 24 let	530	443	370	342	353
25 – 29 let	1329	1313	1220	1092	1101
Mladi skupaj/Krško	1888	1782	1605	1444	1469
Delež mladih skupaj /Krško	18,17%	17,30%	15,71 %	14,15%	14,35%
SLOVENIJA skupaj	818975	817311	792948	791323	799958
15 – 19 let	1691	1576	1372	1281	1626
20 – 24 let	33616	30329	26271	23174	24065
25 – 29 let	97176	91533	85253	80695	80020
Mladi skupaj /Slovenija	132483	123438	112896	105150	105711
Delež mladih skupaj/SLO	16,18%	15,10%	14,24%	13,29%	13,21%

Verjetno bi bila situacija pri mladih še slabša, v kolikor ne bi bili v velikem obsegu vključeni v terciarno šolanje oz. ne bi podaljševali študij, saj jim pogosto zaradi težav pri iskanju redne zaposlitve, ostane le študentsko delo in druge prekarne oz. fleksibilne zaposlitve.

»Mladi so tako med najbolj ogroženimi skupinami na trgu dela, saj na tega šele vstopajo in pogosto zaradi pomanjkanja izkušenj težko najdejo ustrezno zaposlitev, poleg tega pa pogosto delajo v prekarnih oz. fleksibilnih zaposlitvah, zato so ob nastopu krize običajno prvi, ki izgubijo zaposlitev. Verjetno bi bila situacija pri mladih še slabša, v kolikor ne bi bili v velikem obsegu

vključeni v terciarno šolanje oz. ne bi podaljševali študij, saj jim pogosto zaradi težav pri iskanju redne zaposlitve, ostane le študentsko delo.«⁵

Minimalne pozitivne trende v zaposlovanju kažejo tudi statistični podatki o brezposelnih osebah.

Na območju občine Krško so mladi do 29. leta starosti v letu 2015 predstavljali 25,8 % vseh brezposelnih, kar je v primerjavi z l. 2014 za zmanjšanje deleža v višini 1,5 %, v primerjavi z l. 2013 pa gre za približno enak delež.

Preglednica 4: Brezposelne osebe po starostnih razredih na območju občine Krško , Vir: ZRSZ

Starostni razredi	Julij 2013	Avgust 2014	Avgust 2015
15-19	1	49	50
20-24	227	144	125
25-29	284	283	264
Skupaj mladi	512	476	439
Vsi iz občine Krško	1977	1.746	1.704
Delež mladih do 29. leta	25,9%	27,3%	25,8%

Preglednica 5: Mladi med registriranimi brezposelnimi na območju Slovenije, Vir: Zavod RS za zaposlovanje , podatki za mesec december

Brezposelni - Slovenija	2012	2013	2014	2015
Mladi med 15. in 29. letom	27.850	32.523	30.151	26.936
Vsi brezposelni	118.061	124.015	119.458	113.076
Delež mladih	23,5%	26,2%	25,2%	23,8%

Če upoštevamo, da število mladih v zadnjih letih močno upada, pa delež brezposelnih mladih v letu 2015 vseeno ni upadel toliko, kot se nam lahko zdi na prvi pogled. Na znižanje je zagotovo pozitivno vplivala gospodarska rast in sezonska dela, ki že običajno v tem delu leta vplivajo na znižanje stopnje brezposelnosti tako med mladimi, kot tudi na splošno stopnjo brezposelnosti.

Podatki ZRSZ kažejo, da je delež iskalcev prve zaposlitve med mladimi izredno visok in narašča že nekaj let zapored. Med brezposelnimi mladimi je visok tudi delež dolgotrajno brezposelnih, saj je 32,7 % vseh mladih prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb že več kot 12 mesecev. Po preračunih UMAR-ja (Poročilo o razvoju 2015) je Slovenija na prvem mestu v EU tudi po deležu začasnih zaposlitev med mladimi. Med začasne zaposlitve se šteje pogodbe za določen čas, študentsko delo ter delo preko podjemnih in avtorskih pogodb. Če bi temu prišteli še vse ostale oblike dela, ki jih lahko štejemo med prekarne/negotove oblike dela, tj. delo za polovični delovni čas in delo preko s.p.-jev lahko ugotovimo, da sta v povprečju kar 2 od 3 mladih zaposlena v prekarnih oblikah dela. Prav tako je Slovenija na prvem mestu v EU po deležu zaposlitev mladih za določen čas, ki mlade postavlja v neenakopraven položaj na trgu dela. O velikih uspehih pri položaju mladih na trgu dela torej težko govorimo.⁶

Preglednica 6: Brezposelne osebe stare do 29. oz do 34. leta po trajanju brezposelnosti na območju občine Krško , Vir: ZRSZ

Trajanje brezposelnosti	Avgust 2014		Avgust 2015	
	Do 29 let	Do 34 let	Do 29 let	Do 34 let
0-2 meseca	151	192	150	194
3-5 mesecev	15	30	11	24

⁵http://www.ess.gov.si/_files/7916/Strokovna_izhodisca_za_letno_2016.pdf

⁶<http://mss.si/mss-opozoril-na-zavajajoce-podatke-o-znizanju-brezposelnosti-mladih/>

6-8 mesecev	63	98	59	90
9-11 mesecev	152	214	133	197
12-23 mesecev	54	90	56	82
24-35 mesecev	41	65	30	60
8 visokošolska 3. stopnje ipd.		3		2
SKUPAJ	476	692	439	649

Preglednica 7: Povprečno trajanje brezposelnosti mladih do 29. oz do 34.območju občine Krško, Vir: ZRSZ

Povprečno trajanje brezposelnosti	Avgust 2014	Avgust 2015
vsi	8,6	7,3
stari do 29 let	7,0	6,5
stari do 34 let	7,2	7,0

Povprečno trajanje brezposelnosti se tudi pri mladih zmanjšuje, manj pa pri mladih med 29. in 34. letom starosti – ta skupina (pa vse do 40. leta starosti), ki je nekako »pobegnila« iz zakonskih okvirov mladosti in tudi različnih ukrepov spodbud, postaja tudi ena bolj ranljivih.

Preglednica 7: Brezposelne osebe stare do 29. oz do 34. leta po ravni izobrazbe na območju občine Krško, Vir: ZRSZ

raven izobrazbe - Klasius-SRV	Avgust 2014		Avgust 2015	
	Do 29 let	Do 34 let	Do 29 let	Do 34 let
1+2 OŠ ali manj	151	192	150	194
3 nižja poklicna	15	30	11	24
4 srednja poklicna	63	98	59	90
5 srednja strokovna, srednja splošna	152	214	133	197
6 visokošolska 1. stopnje ipd	54	90	56	82
7 visokošolska 2. stopnje ipd.	41	65	30	60
8 visokošolska 3. stopnje ipd.		3		2
SKUPAJ	476	692	439	649

Iz preglednice je razvidno, da so zlasti mladi brez izobrazbe, pa tudi tisti s srednjo ravno, najtežje zaposljivi na trenutnem trgu dela. Visok delež brezposelnih je tudi med mladimi s terciarno izobrazbo, ki se še povečuje. Podobno potrjujejo tudi podatki Zavoda RS za zaposlovanje – v izobrazbeni strukturi sta se v začetku leta 2016 v primerjavi z januarjem leta 2015 povečala deleža brezposelnih z osnovnošolsko in s terciarno izobrazbo, medtem ko sta se delež brezposelnih oseb s srednjo strokovno in splošno izobrazbo ter delež oseb s poklicno izobrazbo zmanjšala.

Se pa »mladi brezposelni od starejših brezposelnih oseb razlikujejo tudi po spolni strukturi. Med brezposelnimi mladimi je manj moških kot žensk, kar je predvsem posledica vpisa v šole. Med brezposelnimi mladimi s (končano) osnovno ali poklicno šolo je večina moških, med mladimi ki imajo zaključeno srednjo šolo ali imajo terciarno izobrazbo, pa je več žensk. Kljub krizi je povpraševanje delodajalcev po kadru s poklicno izobrazbo še vedno veliko, zato mladi moški z ustreznimi znanji, kompetencami itd., v povprečju prej najdejo zaposlitev kot mlade ženske. Terciarno izobraženi se pogosteje zaposlujejo v storitvenih dejavnostih, te pa v zadnjih letih manj zaposlujejo, predvsem zaradi vpliva krize oz. omejitev zaposlovanja v javnem sektorju.«⁷

⁷ Vir: http://www.ess.gov.si/files/7916/Strokovna_izhodisca_za_leto_2016.pdf

c. vključenost mladih v izobraževanje

Po podatkih SURS je bilo v letu 2014 četrtnina mladih s stalnim bivališčem na območju občine Krško vključena v terciarno izobraževanje.

Število študentov sicer tako v slovenskem kot občinskem merilu iz leta v leto vztrajno pada – kar pa si prej kot posledico sprememb izobraževalne politike lahko razlagamo z upadanjem števila mladih.

Preglednica 8: Število študentov terciarnega izobraževanja(2010 – 2014) Vir SURS, po stanju 1.7.

Študij/ leto	2010	2011	2012	2013	2014
SLOVENIJA skupaj	107134	104003	97706	90622	83699
redni	79732	79543	75598	72001	67944
izredni	27402	24460	22108	18621	15755
OBČINA KRŠKO skupaj	1392	1336	1215	1076	1005
redni	1099	1071	989	909	852
izredni	293	265	226	167	153

3.5.2. MNENJE MLADIH IZ OBČINE KRŠKO

Mnenje mladih iz občine Krško glede njihovega položaja ter hkrati predloge za rešitev smo pridobivali:

- v okviru t.i. fokusnih skupin,
- s pomočjo spletne ankete in
- predlogov Mladinskega sveta Krško v imenu mladinskih organizacij in organizacij za mlade.

A/ FOKUSNE SKUPINE, ki jih je koordiniral Mladinski center Krško, so imele v spomladanskem času (marec – maj 2015) 9 srečanj, v katere je bilo vključenih 120 mladih – in sicer:

- mladi z vseh 4 mladinskih točk (vključeni so bili prostovoljci, njihovi prijatelji, obiskovalci ciljne starostne skupine,...),
- udeleženci usposabljanja v MC Krško, ki so prihajali iz mesta Krško in ruralnega okolja,
- dijaki Šolskega centra Krško, ki so imeli delavnice v MC Krško,
- udeleženci prakse iz Krškega (turizem, komunala, komerciala, dijaki poklicnih in tehniških šol),
- učenci in dijaki na šolah v sklopu preventivnih programov,
- pogovorne skupine na dnevu Mladinskega sveta Krško, ki je potekal v MC Krško.

Ključni poudarki, ki so jih mladi izpostavili po posameznih področjih, so zbrani v Prilogi 2.

B/ PREDLOGI ANKETIRANIH

Spletna anketa je bila mladim dostopna v času od 3.6. do 24.6.2015 in promovirana preko povezav na spletni strani Občine Krško in Mladinskega centra Krško, socialnih omrežij, posredovana je bila tudi po elektronski pošti različnim organizacijam, ki delujejo na področju mladinskega sektorja v občini, mladi pa so bili k sodelovanju povabljeni tudi preko javno dostopnega regijskega časopisa⁸. Prejeli smo 290 popolno in 480 nepopolno rešenih anket, povprečna starost anketiranih je 26 let, v 73% sodelujočih je bilo žensk, iz različnih krajev občine (Krško, Senovo, Brestanica, Leskovec, Podbočje,...), 37% šolajočih, 38 % brezposelnih, ostalo zaposleni.

⁸ Anketni vprašalnik je v Prilogi 3 tega dokumenta

Spletna anketa je sicer hitro orodje, s pomočjo katerega smo v kratkem času prejeli in obdelali odgovore različnih mladih – tistih, ki uporabljajo IKT komunikacije, ob predpostavki, da so na anketo dejansko odgovarjali mladi oz. so navedli svoje resnične podatke. Ker je bila anketa anonimna, odgovori niso povsem zanesljivi, pa vendar je možno iz njih pridobiti splošno sliko življenja in razmišljanja mladih v občini.

Odgovori anketirancev so zbrani v Prilogi 4.

C/ PREDLOGI MLADINSKEGA SVETA V IMENU MLADINSKIH ORGANIZACIJ IN ORGANIZACIJ ZA MLADE

Mladinskemu svetu Krško (MSK), ki je v delovno skupino za pripravo navedene strategije delegiral tudi svojega predstavnika, je bila za potrebe strategije posebej naložena priprava konkretnih predlogov in pobud, zbranih s strani predstavnikov mladinskih organizacij oz. organizacij za mlade, včlanjenih v MSK. Po predhodnem procesu prenove statuta in ponovnega konstituiranja članstva, je ob koncu leta 2015 po novim vodstvom MSK začel intenzivno delovati. Na nekaj srečanjih so tako člani oblikovali svoje predloge, ki so zbrani v Prilogi 5.

3.5.3. MLADI V RAZVOJNIH DOKUMENTIH

V okviru analize Urada za mladino za potrebe letnega posveta mladinskega sektorja 2015⁹ so v evropski kohezijski politiki kot najbolj relevantnega za mlade in mladinski sektor izpostavili Evropski socialni sklad (ESS), seveda pa so priložnosti za mlade tudi v okviru drugih skladov. Ob tem je naveden slovenski **Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020**, v okviru katerega za mlade izpostavlja naslednje razvojne osi in prednostne naložbe:

- 3. razvojna os (podjetništvo) npr. e- vavčerji, start-upi, Mreža VEM, socialna podjetja, centri za kreativnost, produkti in storitve turističnega gospodarstva,...
- 8. razvojna os (zaposlovanje) npr. Prva zaposlitev na področju vzgoje in izobraževanja,
- Spodbujanje aktivnega državljanstva za mladih za večjo zaposlenost, Beleženje neformalno pridobljenih znanj, Mladi za mlade, Karierni centri za mlade, Spodbujanje zaposlovanja, Zaposlitveni projekti na lokalni/regionalni ravni, Spodbujanje podjetništva med mladimi, Krepitev svetovalnega dela z mladimi, Inovativni projekti za zaposlovanje mladih, ...
- 9. razvojna os (socialna vključenost in preprečevanje revščine) npr. Spodbujanje socialne vključenosti otrok in mladih s posebnimi potrebami, Medgeneracijski centri, Prehod mladih s posebnimi potrebami na trg dela, Projektno učenje za mlade, Preventivni programi na področju drog,...
- 10. razvojna os (znanje) npr. Mobilnost študentov iz socialno šibkejših okolij, Projektno delo z gospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju – Po kreativni poti do znanja,
- Karierni centri za mlade, Regijske štipendijske sheme, Štipendije za specializirane poklice v kulturi, Prenova sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja, ...

Iz navedenega je razviden velik poudarek na povezovanju izobraževanja z zaposlovanjem – a ne samo na osnovi trenutnih potreb na trgu dela. Izrednega pomena je tudi, da tako lokalne skupnosti kot država spodbujajo pridobivanje znanj in razvoj tistih dejavnosti in poklicev, ki bodo zagotavljala trajnost in odgovorila na spreminjajoče se okoljske in socialne razmere.

Glede na dejanske potrebe na trgu dela in projekcije (ocene) poklicev prihodnosti se mladim obetajo zaposlitve na naslednjih poklicnih področjih¹⁰:

- strokovnjaki vseh vrst informacijske tehnologije,
- finančni, davčni in zavarovalniški svetovalci in zastopniki vsi poklici v zdravstvu ,

⁹http://mss.si/Posvet2015/2.delovna_skupina_OP2014-2020.pdf

¹⁰ Vir: Zavod RS za zaposlovanje, OE Sevnica

- vse kar zadeva področje gerontologije (staranja prebivalstva: od zdravstvene oskrbe do socialnih dimenzij – družabništvo, aktivno staranje, izobraževanje, animacija, izzivi bivanja in mobilnosti,
- poklici s področja biomedicine,
- poklici s področja kemije in razvoja novih materialov,
- poklici s področja transporta in logistike,
- zelena delovna mesta (varčna raba energije in zemeljskih virov, lesarstvo, gostinstvo in turizem.

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje se v državi število delovno aktivnih v letih 2014 in 2015 povečuje (za skupno 8.165 oseb) predvsem na račun t.i. drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti in zaposlovalnih dejavnosti, povečalo se je tudi v predelovalnih dejavnosti, dejavnosti trgovine, prometu in skladiščenju, gostinstvu ter v zdravstvu in socialnem varstvu. Najbolj je število delovno aktivnih upadlo v kmetijstvu in lovu, gozdarstvu, ribištvu, zmanjšanje delovno aktivnih je še v finančnih in zavarovalniških storitvah, dejavnosti oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki oz. sanacije okolja, v dejavnosti poslovanja z nepremičninami ter v dejavnosti oskrbi z elektriko, plinom in paro.¹¹

Glede zapisane strateške cilje po trajnostnem razvoju in samooskrbi zmanjšanje zaposlitev na področju kmetijstva in drugih področij samooskrbe kaže ravno obratne trende, kar kaže na pomanjkljivo pojmovanje bistva trajnostnega razvoja in posledično nepovezano, parcialno in neučinkovito izvajanje posameznih »trajnostnih« ukrepov tako na lokalni kot na nacionalni ravni. Vezano je tako na konkretne (finančne) spodbude razvoja t.i. »zelenih« gospodarskih dejavnosti kot osveščanju zaposlenih, prilagoditvi izobraževalnih programov itn.

Skoraj vsak sedanji poklic lahko postane zelen, če so zaposleni ozaveščeni, pazijo na porabo vode, energije, se v službo pripeljejo s kolesom. Če govorimo o dejansko perspektivnih poklicih na tem področju pa so to poklici v proizvodnji in na področju investicij v čiste energije (vetrna, sončna ...), področje učinkovite rabe energije (eko gradnja) in zelena logistika, ki zagotavlja ohranjanje okolja. Sicer že dobro razširjena je ekološka pridelava hrane, zeleni turizem, recikliranje odpadnih surovin, izdelovanje oblačil iz naravnih materialov in vrnitev v uporabo in predelovanje lesa. Ti poklici poleg osnovnega motiva varovanja in ohranjanja okolja spodbujajo tudi zavest družbene odgovornosti.¹²

Štirje nekdanji in sedanji predsednik DS RS ob tem tudi poudarjajo, da je treba posebno pozornost posvetiti gospodarskim dejavnostim, ki temeljijo na bolj izrazitem aktiviranju razpoložljivih nacionalnih virov: geostrateški položaj, gozd in les, voda, hrana, energija in ustvarjalnost ljudi. Prioriteto je potrebno dati kombinacijam uporabe navedenih virov v obliki projektov samopreskrbe s hrano in energijo, lesno-predelovalne industrije, gospodarskih dejavnosti OVE in URE. Govorimo o oprijemljivem potencialu 50.000 delovnih mest. Spodbujati je treba sonaravni razvoj. Politike trga dela je treba povezati z razvojnimi projekti s socialno in ekološko komponento (novi pristopi v okviru politik zaposlovanja – aktivacija brezposelnih preko vključevanja v javna dela in družbeno koristne projekte). V povezavi z razvojem zelenih poklicev in odpiranjem zelenih delovnih mest je to prav gotovo ena od rešitev za izhod iz družbene in gospodarske krize v Sloveniji.¹³

Skladno z evropskimi in nacionalnimi cilji so zastavljeni tudi strateški dokumenti v okviru regije Posavje, pri katerih nastajanju so aktivno sodelovale tudi lokalne skupnosti.

¹¹ Vir: http://www.ess.gov.si/files/7916/Strokovna_izhodišca_za_let_2016.pdf

¹² Vir: <http://www.mojazaposlitev.si/novice/iskalci/Zeleni-poklici---poklici-prihodnosti-318.php>

¹³ Vir: <http://www.ds-rs.si/node/474>

V okviru **Regionalnega razvojnega programa regije Posavje RRP za obdobje 2014 – 2020**¹⁴ se v analitskem delu stanja v regiji med slabostmi izpostavlja: šibka povezanost med gospodarstvom in izobraževalnim sistemom, pomanjkanje spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževalnih programih na vseh ravneh, prehod mladih in zavlačevanje študija zaradi pomanjkanja možnosti zaposlovanja, premalo zaposlitvenih možnosti za mlade kadre, pomanjkanje spremljanja kadrovskih potreb, nepovezanost med inštitucijami (osnovne, srednje, višje in visoke šole, območne službe ZZZRS, CIPS, svetovalne službe ...), pomanjkanje karijerne orientacije, velik odliv mladih, stanovanjska problematika mladih, staranje prebivalstva, nemotiviranost (mladih) za delo in življenje na kmetiji, visoka stopnja brezposelnosti oz. podzaposlenosti na podeželju, zlasti med mladimi in ženskami,...

Kot odgovor RRP ponuja razvojno specializacijo regije s sloganom **»modro – zeleno«** (pri tem je »modro« kot človeški potencial modrosti, da modro upravljamo z danimi naravnimi in človeškimi viri za dvig in razvoj gospodarstva v regiji, »zeleno« pa kot ohranjena narava, biotska raznovrstnost, dobro stanje okolja, voda in naravnih virov za kmetijstvo, zeleno energijo, turizem, gospodarstvo in kakovostno bivalno okolje).

V okviru posameznih področij investicij, ki sledijo specifičnim ciljem in rezultatom, je predvidena vrsta projektov,

- od katerih jih je nekaj, ki so namenjeni *izrecno mladim* (npr. Preventivno intervencijsko delo z mladimi v Posavju, Enotne regijske štipendijske sheme),
- projektov, pri katerih so *mladi ena od ciljnih skupin* (npr. Podporno okolje za podjetništvo SIO in SPO, Posavja, Ustanovitev Mednarodnega centra za eksperimentalne raziskave v turizmu, Varstvo biodiverzitete in vodnih ekosistemov, Dostopna dediščina – nove vsebine, celostno ohranjanje in predstavljanje dediščine Posavja ipd., Lokalna oskrba, Živeti in učiti se z gozdom, Vzpostavitev ekoremediacijskega središča v Posavju, Spodbujanje trajnostne mobilnosti v Posavju, Mreža neformalnega izobraževanja, Regijski center vseživljenjskega učenja in medgeneracijskega povezovanja, Razvoj in nadgradnja mreže svetovalnih storitev v Posavju, Športna šola Posavja, Mreža podpornih storitev za spodbujanje podjetništva in zaposlovanja v Posavju, Podjetno v svet podjetništva, Sofinanciranje razvojnih projektov za nastajanje novih start-up podjetij in inovativnih proizvodov ter spodbujanje njihove globalne rasti, itn.)
- projektov, v katerih sicer *mladi kot ciljna skupina niso izpostavljeni, posredno pa ti projekti vplivajo na socialno ekonomsko stanje mladih zlasti z vidika novih delovnih mest* (Za posavski gozd in les, Turistični centri na območjih varstva narave v Posavju OZ, Posavska turistična infrastruktura, Oblikovanje regionalnih centrov za oskrbo z biomaso in ravnanje z lesnimi odpadki, Razvoj sistemov odgovornega in trajnostnega ravnanja z odpadki, Daljinsko ogrevanje iz različnih virov v Posavju, Podpora manjšim projektom NVS, Razvoj kolesarskih stez v Sloveniji).

Podobno povzema in si zastavlja cilje tudi **Strategija lokalnega razvoja za Lokalno akcijsko skupino Posavje 2014 – 2020 (CLLD)**, ki je sicer še v fazi dopolnjevanja. Tudi ta v analizi stanja pri mladih izpostavlja visoko brezposelnost, nezdrav življenjski slog z novimi oblikami zasvojenosti, tveganje socialne izključenosti oz. slabšanje socialnega položaja, beg možganov,... Kot prednosti in priložnosti pa izpostavlja: Mrežo podpornega okolja za mlade, Družbene inovacije, Povezovanje javnega, zasebnega in NVO za nove skupnostne storitve in programe s potencialom zaposlovanja, Interdisciplinarno povezovanje za izboljšanje oblik socialne pomoči ranljivim skupinam (terapevtske kmetije, mreža preventivnih centrov,..), Spodbujanje vseživljenjskega učenja, Razvoj kulturnih in kreativnih industrij/idej za oživljanje mestnih jeder, itn.). V strateškem delu pa so mladim na osnovi prepoznanih potreb predvideli ukrepe v okviru tematskega področja **»7.4 Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin«**. V okviru tega so mladi prepoznani kot posebna ciljna skupina, ki kljub relativno dobro delujočimi mladinskimi centri potrebuje več pozornosti, zlasti v urbanih sredinah. Potenciali za

¹⁴ Vir: <https://www.rra-posavje.si/regionalni-razvojni-program.html>

doseganje večje vključenosti ranljivih skupin v družbo se kažejo predvsem na področju krepitve skupnosti, ustvarjanja priložnosti za srečevanje ljudi in postopno aktivacijo ranljivih skupin.

V ostalih tematskih področjih Strategije lokalnega razvoja (Ustvarjanje delovnih mest, Razvoj osnovnih storitev in Varstvo okolja in ohranjanje narave) mladi kot ciljna skupina niso posebej izpostavljeni, glede na zastavljene cilje in rezultate (npr. bolj prilagojeno in povezano podporno okolje za realizacijo podjetniških priložnosti, zlasti na področju ustvarjanja zelenih delovnih mest in socialnega podjetništva, povečana zaposljivost ciljnih skupin, za katere se razvija delovno mesto, razviti novi ali izboljšani obstoječi produkti ali storitve, kot so integralni turistični proizvodi, povečanje tehnološke opremljenosti skupin proizvajalcev, povečan dostop do znanja,... boljša dostopnost programov in storitev na področju kulture, športa in rekreacije, turizma, izobraževanja, trajnostne oskrbe, boljši pogoji za razvoj gospodarskih dejavnosti na podeželju, povečanje ozaveščenosti prebivalcev o pomenu ohranjanja narave in priložnostih za trajnostni razvoj območij varovanja oz. zavarovanih območij, razvite nove okoljske rešitve itn.) pa bodo morali biti nujno vključeni kot nosilci inovativnosti, trajnosti,...

4. CILJI/UKREPI 2016 - 2019

Osredotočenost na mlade je nujna v vseh razvojnih dokumentih – na lokalni, nacionalni, evropskih ravni...

Izhajajoč iz starega slovenskega reka »na mladih svet stoji« in dejstva, da so mladi nosilci in razvijalci idej in dosežkov predhodnih generacij, da so garancija obstoja / trajnosti posamezne skupnosti, da s svežino in neobremenjenostjo prinašajo nove poglede, ideje in energijo, bi se morala vsaka razvojna strategija določene skupnosti osredotočiti predvsem na mlade. Ob tem pa imeti v uvidu tudi to, kakšno zapuščino (okolje, vire, vrednote itn.) jim bomo zapustili.

Namen lokalne mladinske politike je zagotavljanje ustreznih pogojev za odraščanje mladih in olajšanje prehoda iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti. Pri tem gre za ukrepe vertikalne (spodbujanje za mladinsko delo, sofinanciranje programov mladinskih organizacij) in horizontalne mladinske politike (t.j. ukrepe, ki so sicer sestavni del drugih področnih politik, kot so ukrepi stanovanjske politike, politike izobraževanja, zaposlovanja,...).

Tako je občinski lokalni program za mladino močno prepleten s preostalimi področji delovanja in nalog občine, in se ne omejuje zgolj na mladinsko organiziranje.

Ker so se mladi zaradi različnih razlogov distancirali od aktivnega participiranja in sooblikovanja družbenega življenja ter zagotavljanja skupnih potreb, pa je potrebno ob vsem navedenem posebno pozornost nameniti tudi spodbujanju aktivnega vključevanja mladih v vse oblike družbenega (so) delovanja.

V okviru osrednje ciljne skupine mladih med 15. in 29. letom starosti je potrebno pozornost nameniti tudi integraciji in zagotavljanju enakih možnosti posebej ranljivim skupinam mladih kot so mlade ženske, mladi brezposelni, mladi invalidi, mladi priseljenci,...

Na osnovi navedenih analiz stanja in razvojnih dokumentov si Občina Krško na področju mladinskih politik zastavlja naslednja prioriteta področja in cilje:

1. **zaposlovanje in karierna orientacija:** svetovati mladim o kariernih poteh s poudarkom na lokalno potrebnih, zelenih poklicih in dejavnostih ter o alternativnih kariernih možnostih (ustanavljanje zadrug, coworking, socialna podjetja); spodbujati in razvijati podjetnost mladih; omogočiti mladim začetek samostojne podjetne poti;
2. **neformalno izobraževanje mladih:** zagotoviti mladim na osnovi projektnega aktivnega učenja in dela pridobivanje osnovnih kompetenc za odgovorno in samostojno življenje, vključno z boljšimi možnostmi za vstop na trg dela; spodbuditi povezovanje formalnega in neformalnega izobraževanja in priznavanja učinkov neformalnega

- učenja mladih; omogočiti mladim mednarodno učenje v okviru programov mednarodnih mobilnosti mladih;
3. **mladinsko organiziranje in podpora dejavnosti mladinskih organizacij:** zagotoviti stabilno delovanje mladinskih organizacij in organizacij za mlade;
  4. **participacija mladih:** vključiti mlade v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo mladinske politike na lokalni ravni, zlasti preko delujočega mladinskega sveta in odbora za mladino; spodbuditi mlade k delovanju in sodelovanju v različnih društvih in iniciativah; omogočiti mladim tudi neposredno komuniciranje z občinsko upravo;
  5. **zdravje in dobro počutje mladih:** spodbuditi in zagotoviti pogoje za zdrave oblike preživljanja prostega časa oz. zdrav življenjski slog s poudarkom na športnem, kulturnem, okoljskem udejstvovanju, mobilnosti in integraciji mladih z manj priložnosti;
  6. **stanovanjska problematika mladih:** prispevati k reševanju stanovanjskih problemov mladih;
  7. **informiranje mladih:** zagotoviti celovito, učinkovito informiranje različnih skupin mladih s posebno pozornostjo na neorganizirani mladini.

PREDLOGI UKREPOV MLADINSKIH POLITIK OBČINE KRŠKO V OBDOBJU 2016 - 2019

Občina Krško poskuša odgovoriti na potrebe mladih v občini skozi različne aktivnosti, ukrepe in projekte na različnih ravneh. Posamezni ukrepi so del že utečenih dejavnosti občine, ki jih izvajajo skrbniki na posameznih oddelkih občinske uprave, nekateri ne terjajo dodatnih finančnih sredstev, zgolj več povezovanja, drugačne načine spremljanja realizacije. Zbrani in opredeljeni so v I. poglavju. Pri posameznih ukrepih je zajetih več področij mladinskih politik.

Glede na ugotovljen položaj mladih na ravni EU, vključno z nacionalnim in lokalnim nivojem, se mladim v povezavi s stanjem okolja in virov ter socialnih razmer in gospodarstva namenja posebno pozornost v novi evropski finančni perspektivi. Ob podpori EU sredstev tako Občina Krško namenja mladim (tudi na pobudo mladih) projekte, opredeljene v II. poglavju.

Da se ob že naštetih aktivnostih občine tudi mladim omogoči ustvarjalno sodelovanje pri uvajanju trajnostnih rešitev in odgovorov na različne izzive v lokalnem okolju, pa se ob siceršnjem zagotavljanju sredstev za delovanje mladinskih organizacij in organizacij za mlade namenja še projektni razpis, s ciljem realizacije vsebin in ciljev projektov, opredeljenih v III. poglavju.

I. UKREPI V OKVIRU DELA OBČINSKE UPRAVE V OBDOBJU 2016 - 2019

Z.št.	UKREP	OPIS	IZVAJALEC UKREPA	KAZALNIKI	FINANČNI OKVIR
1.	Zagotavljanje pogojev za delovanje Mladinskega centra Krško in mreže mladinskih točk, kjer se izvajajo programi, aktivnosti mladih za mlade in otroke	Zagotavljanje sredstev za plače (sistemizirana del. mesta), materialne in programske stroške ter investicijsko vzdrževanje	Občina Krško (DD), MC Krško	Obisk in število raznovrstnih programov za mladino, zadovoljstvo uporabnikov	cca 210.000 eur / leto

2.	Sofinanciranje letnih programov (dela) mladinskih organizacij in organizacij za mlade	Vsakoletni programski javni razpis	Občina Krško (DD)	Število realiziranih programov, število vključenih mladih	35.000 do 38.000 eur / leto
3.	Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Krško	Po pogodbi v skladu z Zakonom o mladinskih svetih	Občina Krško (DD)	Aktivno delovanje v skladu s statutom MSK, št. članic, pobud...	2000 – 5000 eur / leto
4.	Sofinanciranje mladinskih projektov v skladu s strategijo ¹⁵ (različna področja)	Vsakoletni projektni razpis	Občina Krško (DD), v okviru JR	Realizirani projekti in vsebinski kazalniki	30.000 eur / leto
5.	Aktivno delo Odbora za mladino	Sejnine za cca 5-6 sej na leto	Občina Krško (DD, SPSZ)	Število realiziranih pobud mladih	1.200 -1.500 eur / leto za sejnine
6.	Občinske štipendije	Na področju kulture (študij v tujini) in kmetijstva (enkratna pomoč pri študiju bodočim mladim prevzemnikom kmetij)	Občina Krško (DD - kultura, GD – kmetijstvo)	Št. podeljenih štipendij	Do 8.000 eur / leto
7.	Študijska praksa	Omogočanje študijske prakse v okviru občinske uprave in sofinanciranje študijske prakse pri drugih delodajalcih v okviru posebnega razpisa	Občina Krško (SPZS, DD), javni zavodi, podjetja	Število vključenih	15.000 eur / leto
8.	Počitniško delo mladih	V okviru razpisa – aktivnosti na področju varstva okolja ipd.	Občina Krško (UPVO, DD)	Število vključenih	15.000 eur / leto
9.	Programi javnih del oz. drugi ukrepi APZ	Vsakoletni javni poziv; področje dela z mladimi	Občina Krško (DD)	Število vključenih mladih	12.000 eur / leto
10	Dnevi poklicev, tabor poklicev	pred vstopom (vpisom) v izobraževanje, projektno	MC Krško	Število vključenih mladih	V okviru letne pogodbe MC

¹⁵ Projekti, opredeljeni pod točko III. tega poglavja.

11	Podpora mladim pri samostojni podjetniški poti	Ugodni najem poslovnih prostorov	Občina Krško (GD)	Število vključenih mladih	
12	Nagrajevanje mladih prostovoljcev	V okviru natečaja naj prostovoljec; nagrade v obliki nagradnega izobraževanja ali prednosti pri posameznih razpisih občine	Občina Krško (Kabinet župana) + ostali oddelki	Število nagrajencev	5.000 eur /leto praktične nagrade
13	Neprofitna stanovanja za mlade v starem mestnem jedru Krško	Izrecno mladim se v starem mestnem jedru nameni 8 stanovanj	Občina Krško (GD)	Število dodeljenih stanovanj mladim	
14	Subvencioniranje najemnin mladim	Odločbe CSD	Občina Krško (DD), CSD	Število mladih prejemnikov subvencij	
15	Informiranje mladih na enem mestu	Izboljšava spletne strani	MC Krško	Število obiskov, zadovoljstvo uporabnikov	5.000 eur / leto – v okviru letne pogodbe MC
16	Občinski portal – podajanje pobud mladih	promocija med mladimi	Občina Krško (kabinet župana)	Število pobud s strani mladih oz. za mlade	

II. UKREPI S PREDVIDENIM SOFINANCIRANJEM IZ EU SREDSTEV DO L. 2020

Mladi so kot ena od prioritarnih ciljnih skupin opredeljeni v različnih regijskih razvojnih projektih, ki jih bo sofinancirala tudi občina, so pa del horizontalnih ciljev EU, državnih in lokalnih strategij, kot npr.: lesno inovacijski predelovalni center, lokalna samooskrba, različni turistični, naravovarstveni in drugi projekti... Roki izvedbe, kazalniki, finančni okviri idr. so opredeljeni v regijskih strateških dokumentih. Posebej pa se za mlade izpostavljajo naslednji projekti:

Z.št.	UKREP - PROJEKT	IZVAJALCI	KAZALNIKI
1.	Učna oz. medgeneracijska kmetija za mlade – v obliki projektnega učenja	Občina, javni zavodi, NVO-ji, kmetije	Št. usposobljenih in motiviranih mladih za kmetijsko / poslovno, gerontološko in drugo skupnostno dejavnost;
2.	Podpora programu PUM – projektno učenje mladih; nadgradnja (Mreža neformalnega izobraževanja)	MC Krško in drugi javni zavodi, NVO-ji, podjetja	Število vključenih mladih z izhodi v zaposlitev oz. nadaljnje šolanje
3.	Vzpostavitev podjetniškega inkubatorja oz. centra za spodbujanje konkurenčnosti, kreativnosti in inovativnosti za mlade	MC, CPT, NVOji... Občina Krško, MC Krško, CPT Krško, NVOji...	Delujoč podjetniški inkubator za mlade, št. vključenih mladih podjetnikov, posebej mladih žensk

4.	Medgeneracijski prenos znanj, veščin, obrti	Občina Krško, MC Krško, CPT Krško, NVOji...	Vzpostavljena infrastruktura in mentorska mreža, št. usposobljenih mladih s potrebnimi poklicnimi znanji in kompetencami
5.	Vzpostavitev skupnih bivalnih prostorov za mlade v okviru nepremičnin v lasti občine – ekogradnja ipd...	Občina Krško (zemljišče), NVOji, podjetja...	Vzpostavljeni 1-2 skupni bivalni enoti za mlade; št. vključenih mladih
6.	Mednarodni programi mobilnosti mladih s poudarkom na neformalnem izobraževanju, prenosu dobrih praks iz tujine, aktivni participaciji mladih,...)	MC Krško, NVOji...	Št. vključenih mladih z mednarodno pridobljenimi znanji
7.	Vzpostavitev športnih parkov za mlade	Občina Krško, javni zavodi, NVOji	Število urejenih, obiskanih športnih parkov po različnih lokacijah občine
8.	Preventivno intervencijsko delo z mladimi v Posavju	Občine, javni zavodi, NVOji	Razvoj mreže preventivno / interventnih centrov (Sevnica, Krško, Brežice) ter vzpostavitev prostovoljske strukture za delo z rizičnimi skupinami mladih v Posavju
9.	Javni promet in trajnostne oblike povezav med podeželjem in mestom vključno z izposojjo koles	Občine, javni zavodi, NVOji	Število vzpostavljenih povezav javnega prometa med podeželjem in mestom, površina kolesarskih stez, št. koles za izposojjo
10.	Integracijski programi za priseljence	Javni zavodi, NVOji...	Število vključenih mladih priseljencev, vključenih v aktivnosti lokalnega okolja

III. UKREPI - IZVEDBA V OKVIRU VSAKOLETNEGA JAVNEGA RAZPISA ZA PROJEKTE V OBDOBJU 2016 - 2019

Na osnovi evidentiranih potreb, podanih zlasti s strani mladih, bo občina v okviru posebnih razpisov za mladinske projekte sofinancirala tiste projekte mladih oz. mlade, ki bodo na osnovi projektnega dela in učenja prispevali k :

- razvoju podjetnosti mladih, inovativnih dejavnosti, vzpostavitvi podjetniških kooperativ – soc. podjetja, co-workingi,...;
- pridobivanju posameznih poklicnih kompetenc, potrebnih za lokalne potrebne poklice (trajnostna tehnologija, lokalna oskrba – pridelava hrane, obrtni poklici, energija, varovanje virov (energija, vode), trajnostni turizem v lokalnem okolju, medgeneracijsko sodelovanje in podpora,...)
- inovativni turistični ponudbi občine, izhajajoč iz naravne in kulturne dediščine;
- k varovanju okolja, narave;
- večji aktivnosti, participiranju mladih;
- inovativnem reševanju stanovanjskih problemov mladih;
- zdravem življenjskem slogu mladih.

Ob navedenem se naj v projektih zagotavlja dostopnost za obrobne skupine mladih in trajnostni učinki po zaključku projekta.

5. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE URESNIČEVANJA LOKALNEGA PROGRAMA ZA MLADINO

Lokalni program za mladino v občini Krško 2016-2019 sprejme Občinski svet Občine Krško za obdobje štirih let.

Da bi bil lahko Lokalnega programa za mladino v občini Krško učinkovit in bi v polnosti dosegal svoje cilje, ob tem pa upošteval lastne usmeritve in smernice, je potrebno vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njegovo spremljanje in evalvacijo. Zato se za sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije in pripravo izvedbenih načrtov in poročil oblikuje delovna skupina, sestavljena iz:

- 1 predstavnika Odbora za mladino,
- 1 predstavnika občinske uprave Občine Krško, ki ga predlaga direktor Občinske uprave,
- 1 predstavnika Mladinskega sveta Krško, ki ga predlaga Mladinski svet Krško ter
- 1 predstavnika Mladinskega centra Krško, ki ga predlaga Mladinski center Krško.

Delovno skupino imenuje s sklepom župan.

6. VIRI

- Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS). Ur. l. RS 42/2010.
- Zakon o mladinskih svetih (ZMS). Ur. l. RS 70/2000, spr. 42/2010.
- Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013 – 2022, oktober 2013
- Mladinski sektor v lokalni skupnosti. 2012. Mladinski svet Ajdovščina.
- Lokalna mladinska politika.2012. Zveza ŠKIS in Mladinski svet Ajdovščina.
- Kako pripraviti lokalno strategijo na področju mladih in mladinske politike.2012. Celjski mladinski center, javni zavod za mladinsko kulturo, izobraževanj, informiranje in šport.
- Mladina 2010. Družbeni profil mladih v Sloveniji. Ministrstvo za šolstvo in šport, Urad RS za mladino ; Maribor : Aristej, 2011.
- Odlok o mladini v občini Krško, Ur. l. RS, št. 83/2012)
- Pravilnik o sofinanciranju programov in projektov za otroke in mladino, ki se sofinancirajo iz proračuna Občine Krško (Ur. l. RS, št. 97/2011, 88/2015)
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Mladinski center Krško (Ur. l. RS, št. št. 96/2000, 91/2001, 91/2005, 65/2008, 30/2011, 41/2014)
- Lokalni program za mladino v občini Krško za obdobje 2014 – 2015, Občina Krško, september 2013
- Letno poročilo javnega zavoda Mladinski center Krško v letu 2015, marec 2016
- Mužica, R. (2016) Analiza lokalnih mladinskih politik po občinah. Ajdovščina: Inštitut za mladinsko politiko
- Regionalni razvojni program regije Posavje 2014 – 2020, maj 2015
- Strategija lokalnega razvoja za Lokalno akcijsko skupino Posavje 2014 - 2020, nepotrjena, LAS Posavje, oktober 2015
- Zaključni računi Občine Krško 2010-2014, rebalans proračuna Občine Krško za l. 2015
- <http://www.mss.si/sl/novice/1429/1/mednarodni-dan-mladih-2015:-neizpolnjene-obljube-izgubljene-priloznosti>
- Predstavitev ZPM na Odboru za mladino...
- http://www.ess.gov.si/files/7916/Strokovna_izhodisca_za_letno_2016.pdf
- <http://mss.si/mss-opozoril-na-zavajajoce-podatke-o-znizanju-brezposelnosti-mladih/>

- http://mss.si/Posvet2015/2.delovna_skupina_OP2014-2020.pdf
- <http://www.mojazaposlitev.si/novice/iskalci/Zeleni-poklici--poklici-prihodnosti-318.php>
- <http://www.ds-rs.si/node/474>

7. SEZNAM PRILOG

- Priloga 1: Pregled realizacije ukrepov, sprejetih v Lokalnem programu za mladino občine Krško za obdobje 2014 - 2015
- Priloga 2: Predlogi mladih v okviru fokusnih skupin
- Priloga 3: Anketni vprašalnik
- Priloga 4: Povzetek odgovorov mladih v anketi
- Priloga 5: Predlogi Mladinskega sveta Krško v imenu mladinskih organizacij

PRILOGA 1: PREGLED REALIZACIJE UKREPOV, SPREJETIH V LOKALNEM PROGRAMU ZA MLADINO OBČINE KRŠKO ZA OBDOBJE 2014 - 2015

Z.št.	Ukrep iz LPM 14-15	Realizacija
1.	<p>Sprememba sestave Odbora za mladino Sestava odbora za mladino kot posvetovalnega telesa Občinskega sveta opredeljuje Poslovnik o delu Občinskega sveta občine Krško, pri tem pa participacija mladih ni jasno definirana. Kot kazalnik ukrepa je naveden spremenjen poslovnik občinskega sveta, število predstavnikov mladih I. 2014 v novo konstituiranem odboru.</p>	<p>Realizirano na seji občinskega sveta, julij 2014, s spremembo poslovnika Občinskega sveta občine Krško v določbah, ki se nanašajo na sestavo Odbora za mladino: »Odbor za mladino sestavlja devet članov, ki jih imenuje občinski svet, od tega pet iz vrst članov občinskega sveta in štiri zunanje člane, od teh vsaj dva iz strani organizacij v mladinskem sektorju.«</p> <p>Odbor za mladino za mandatno obdobje 2014 – 2018 je že sestavljen v skladu z navedenimi določili – vključeni so 4 mladi.</p>
2.	<p>Spodbuditi dejavnost Mladinskega sveta Krško V zadnjih letih se je delovanje MSK močno okrnilo, interes mladih po povezovanju in zastopanju njihovih interesov pa je izražen. Občina bo tako zagotovila dodatna sredstva za delovanje MSK in ob pomagala pri vzpostavitvi delovanja. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: vsaj 70% registriranih in delujočih mladinskih organizacij, vključenih v Mladinski svet Krško; število skupnih projektov, število pobud, sodelovanj.</p>	<p>V letih 2014 in še intenzivneje v 2015 je bilo organiziranih več srečanj in sklicev skupščine članic MSK. Ob podpori občine in v sodelovanju MC Krško je bil 7. maja 2015 je bilo organizirano delovna srečanje vseh nevladnih organizacij v občini, ki prejemajo sredstva iz občinskega proračuna. Ker mladinskih organizacij v skladu z Zakonom ni več veliko, precej večji pa interes drugih NVO (s področja kulture, športa, turizma ipd.), z se uvaja se opcija pridruženega članstva za vse organizacije, ki ne izpolnjujejo pogojev za članstvo v skladu z zakonodajo, je pa njihovo delovanje na področju mladinskega sektorja zelo pomembno. Predstavniki MSK sicer aktivno sodelujejo v Odboru za mladino OS, Komisiji za izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje programov za otroke in mladino v letu 2015 in delovni skupini za pripravo in spremljanje Lokalnega programa za mladino. Navedeni kazalniki še niso izvedljivi oz. dokazljivi. Za spodbudo delovanja in povezovanja v MSK so v I. 2015 sprejete spremembe v Pravilniku o izvedbi javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov za otroke in mladino.</p>
3.	<p>Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih v okviru mladinskih organizacij Ukrep obsega oblikovanje in izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje neformalnega izobraževanja v mladinskih strukturah. Dotika se sofinanciranja programov, ki se odvijajo na lokalni,</p>	<p>Ukrep je bil upoštevan pri javnem razpisu za sofinanciranje programov za otroke in mladino za leti 2014 in 2015, merila in razpisna dokumentacija je bila ustrezno prilagojena. Pri vseh odobrenih programih je zaznati tudi oblike izkustvenega učenja, organiziranih izobraževanj pa niso prijavljali, se pa prepletajo tudi s cilji drugih ukrepov. V I. 2014 so bila izobraževanja izvedene v naslednjih programih: Aktivnosti dnevnega centra ZPM Krško, Otroški parlamenti in šiviljska izobraževanja v okviru projekta DŠUZ »European youth fashion show« in</p>

	<p>regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni in so namenjeni neformalnemu izobraževanju.</p> <p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število programov in ur neformalnega izobraževanja, število vključenih mladih iz občine.</p>	<p>podjetniška izobraževanja v okviru letnega programa MTVK.</p> <p>V l. 2015 pa so otroci in mladi pridobivali znanja in veščine v programih Otroški parlamenti, Evropa v šoli, Bralna značka, Mladinska medijska scena, Dijaška skupnost, Mladinski kulturni festival, KPŠ podjetni in Ustvarimo nov svet.</p> <p>Število ur in število vključenih mladih je težje preverljivo.</p>
4.	<p>Usmeritev neformalnih izobraževalnih programov javnih zavodov, namenjenim mladim</p> <p>Javni zavodi v občini, katerih ustanoviteljica in sofinancerka je občina, izvajajo različne neformalne programe izobraževanja in delavnice za otroke in mladino, ki pa so med seboj pretežno nepovezani, neusklajeni, dostikrat v istem času nagovarjajo isto ciljno publiko. Podobno kot pri javnem razpisu za mladinske organizacije, lahko ob usklajevanju vsakoletnih letnih načrtov občina tudi programe javnih zavodov vsebinsko in ciljno usmeri. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število programov in ur neformalnega izobraževanja, število vključenih mladih iz občine.</p>	<p>Javni zavodi so v okviru priprave letnih pogodb pozvani k pripravi letnih delovnih načrtov. Vsebinskih usmeritev izobraževalnih programov javnim zavodom nismo podali.</p> <p>Poleg Mladinskega centra Krško izvajajo posamezne programe, namenjene otrokom in mladini (za mladinsko delo, različni jezikovni in drugi tečaji in delavnice uporabnih znanj, spodbujanje aktivnega državljanstva, inštrukcije, veliko tudi v okviru projektov, ki sodijo še na druga področja oz. ukrepe LPM ; v l. 2014 so izvedli skupaj 70 programov s 1.500 udeleženci) tudi Valvasorjeva knjižnica Krško, ki je v l. 2014 za otroke in mladino izvedla 21 programov, katerih se je udeležilo 8234 udeležencev, in Kulturni dom Krško, ki je za otroke in mladino v letu 2014 v enoti Kulturni dom organiziral 22 predstav za skupno 3060 udeležencev, v enoti Mestni muzej 39 za 796 udeležencev, enoti Grad Rajhenburg 17 delavnic za 479 udeležencev.</p> <p>Podobna realizacija je tudi v letu 2015.</p> <p>Otrokom in mladini pa so namenjeni programi tudi drugih javnih zavodov, ki delujejo na območju občine, podatki pa niso dostopni.</p>
5.	<p>Vzpostavitev PUMa - projektno učenje za mlajše odrasle</p> <p>PUM je javno veljavni program neformalnega izobraževanja, v katerem mladi, ki so brez izobrazbe, poklica in zaposlitve v procesu produkcijskega projektnega učenja razvijajo kompetence, ki jih potrebujejo pri zaposlovanju. Program mladim pomaga pri preseganju socialne osamelosti in jih spodbudi k nadaljevanju šolanja, kjer pa to ni mogoče, spodbuja pridobivanje veščin, ki olajšajo pot do zaposlitve.</p>	<p>Ker se je s strani države financiranje PUMov zaključilo oz. zaprlo za novo širitev, je MC Krško februarja 2015 prijavil pripravljalni projekt za vzpostavitev PUMa na razpis Erasmus + -</p> <p>Strateška partnerstva, skupaj s partnerji iz Francije, Finske in Avstrije, na katerem je bil uspešen in pridobil 28.000 EUR.</p> <p>Predviden začetek izvajanja 2-letnega projekta je 1.9.2015.</p> <p>Naš lokalni PUM bo vključeval mlade, ki so brezposelni (brez časovnih omejitev), ciljna skupina med 18 in 29. let, brez izobrazbenih omejitev, »učna« pogodba za vsakega vključenega; do 10 mladih v prvi, pilotni skupini; aktivnosti so raznovrstne (cilja sta ali ponovna vključitev v formalno izobraževanje ali pa zaposlitev).</p> <p>Konec leta 2015 je bila izvedena prva večja evalvacija projekta, kjer bodo ocenili učinke projekta na neaktivne mlade (osipniki, brezposelni) ter zastavili finančne in vsebinske cilje za leto 2016.</p>

	<p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: vzpostavljen in delujoč PUM, število vključenih mladih v PUM in število ugodnih rezultatov po zaključku izobraževanja.</p>	
6.	<p>Posavska štipendijska shema Nadaljevanje sofinanciranja štipendij preko Posavske štipendijske sheme, vključno s štipendijami za nadarjene s področja kulture, ki se izobražujejo v tujini. Kot kazalnik ukrepa je navedeno: število podeljenih štipendij.</p>	<p>Občina Krško je zagotovila v šolskem/študijskem letu 2013/2014: 49 štipendij, od tega za 15 novih štipendistov, v šolskem/študijskem letu 2014/2015: 25 štipendij, od tega za 11 novih štipendistov in 1 štipendijo na področju kulture. S šolskim letom 2014/2015 ni več poziva v okviru Posavske štipendijske sheme za nove štipendije, ostajajo le še štipendije za področje kulture (odobrena 1 štipendija v znesku 5000 EUR) in pa odobrene štipendije iz prejšnjih let – skupno štipendistov 24 + 1.</p>
7.	<p>Zagotavljanje opravljanja študijske prakse v občinski upravi Izvedba ukrepa s strani občine obsega omogočanje opravljanja obvezne študijske prakse v službah občinske uprave. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: vključenih 5 praktikantov, v skupnem obsegu 1100 ur.</p>	<p>V letu 2014 je bilo v okviru občinske uprave vključenih 7 praktikantov, ki so skupaj opravili 2369 ur. V letu 2015 pa trenutno 7 vključenih za skupno 1083 ur. Študijsko prakso so zagotavljali tudi v Mladinskem centru Krško (področje medijskih znanosti, komerciale, turizma, računalništva, javne uprave, varovanja okolja in komunale -dijaki in študentje) in sicer so v letu 2014 vključili 7 študentov v obsegu 1920 ur in 8 dijakov v obsegu 170 dni. V letu 2015 pa je bilo v delovno/študijsko prakso vključenih 10 dijakov in 15 študentov v skupnem obsegu 620 dni.</p>
8.	<p>Festival poklicev - lokalni zaposlitveni sejem Ukrep obsega organizacijo eno- ali večdnevnega dogodka, na katerem se zberejo lokalni delodajalci, nosilci dejavnosti karijerne orientacije, predstavniki zavoda za zaposlovanje, zaposlitveni svetovalci in drugi strokovnjaki na področju zaposlovanja ter mladi iz lokalne skupnosti in njihovi starši. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število predavanj, predstavitev, celodnevni hospitacij na delovnih mestih...</p>	<p>Organizacijo festivala poklicev je prevzel Mladinski center Krško. V l. 2014 je bil organiziran dialog mladih s podjetniki (20 vključenih podjetij, 5 udeleženih organizacij: Zavod za zaposlovanje, Mladi plus, Regionalna razvojna agencija,...), 250 aktivnih mladih, 20 strokovnjakov, v l. 2015 pa so bili izvedeni t.i. »Poklicni dnevi« za učence 8. in 9. razredov v Mladinskem centru Krško (dialog mladih s podjetniki; 30 vključenih podjetij, 340 aktivnih mladih).</p>
9.	<p>Sofinanciranje programov karijerne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih</p>	<p>V letu 2014 je Mladinski center Krško izvedel tridnevni tabor poklicev(soorganizator Mreža MaMa), v katerega je bilo vključenih 18 mladih učencev OŠ iz regije Posavje in 6 podjetij iz Občine Krško; Zavod za zaposlovanje – Območna enota Sevnica, Regionalna</p>

	<p>Cilj ukrepa je povezati navedene programe in jih ciljno usmeriti, tako mladim, kot njihovim staršem Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število izvedb, število predavanj oz. predstavitev, število vključenih.</p>	<p>razvojna agencija Posavja, Center za podjetništvo in turizem Krško; in projekt »Ustvarjalnik«, v katerega so vključenih 15 dijakov oz. študentov v sodelovanju s CPT in sicer v obliki podjetniških dni obveznih izbirnih vsebin za dijake Šolskega centra Sevnica – Krško (cca 200 vključenih dijakov; 1 šolski dan). V letu 2015 izvedba dveh tridnevni taborov (30 učencev) - v šolskem letu 2015/2016 (jesen 2015).</p>
10.	<p>Podjetništvo na šolah Cilj ukrepa je izvedba podjetniških krožkov oz. delavnic v okviru izbirnih vsebin za osnovnošolce (zadnja triada) in podjetniških delavnic za srednješolsko mladino. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število izvedb, število vključenih.</p>	<p>Pobuda za izvedbo različnih vsebin (v obliki izbirnih predmetov oz. krožkov) je bila predstavljena na Aktivu ravnateljev 11.2.2014. V letu 2014 sta MC Krško in CPT Krško izvedla Podjetniški dan za dijake srednje šole, kje rje bilo vključenih 100 mladih (3 izvedbe, 7 ur/izvedbo). V letu 2015 pa bo CPT Krško izvedel Podjetniško izobraževanje za dijake Šolskega centra Sevnica, 4 dni po 2 uri, za 2 razreda dijakov.</p>
11.	<p>Podjetniški inkubator za mlade podjetnike V okviru tega ukrepa so bile predlagane brezplačne podporne storitve in mentorstva s področij upravljanja, financiranja, knjigovodstva, marketinga, trženja in vodenja podjetij, finančno ugodne poslovne prostore; predavanja in okrogle mize z uspešnimi posavskimi in slovenskimi podjetniki ter izobraževanje institucij, ki skrbijo za podjetništvo in razvoj, obiskovanje tujine in seznanjanje z dobrimi praksami ter apliciranje v občini. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število mladih podjetnikov oz. podjetij, vključenih v inkubator, število storitev.</p>	<p>Občina sicer subvencionira najemnine za poslovne prostore v starem mestnem jedru – in sicer v 50% znižanja najemnine vsem fizičnim ali pravnim osebam, tudi mladim, a se posebej podatek ne spremlja. Sicer pa je CPT Krško v letu 2014 izvedel Podjetniški teden »Preboj v podjetništvo«, v obsegu 16 ur, vključenih 20 mladih do 30. leta iz občine; in Podjetniške delavnice za brezposelne v obsegu 12 ur (v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje); vključenih 40 mladih do 30. leta iz občine. Podobno je načrtovano tudi v za l. 2016. Sicer pa podjetniški inkubator posebej za mlade ni bil vzpostavljen. V okviru RRA Posavje so v letih 2014 in 2015 izvajali 4-mesečni program »Podjetno v svet podjetništva«, namenjen mladim do 35. leta starosti z višjo izobrazbo ali več. Z območja občine Krško je bilo vključenih 19 oseb, od katerih se jih je v roku spremljanja zaposlilo 13.</p>
12.	<p>Programi javnih del za brezposelne mlade Ukrep nadaljuje utečeno prakso sofinanciranja javnih del. Občina ob tem izvajalcem javnih del priporoča ob izpolnjevanju pogojev, določenih s strani zavoda za zaposlovanje, čim večjo vključevanje mladih brezposelnih oseb.</p>	<p>Občina je v letih 2014 in 2015 zagotovila sredstva za sofinanciranje cca 40 javnih del - pretežno v okviru javnih zavodov, v manjši meri pa tudi v okviru nevladnih organizacij... Ob teh je bila nekaterim iz izvajalcem je bila podana še izjava o javnem interesu. Izvajalcem javnih del je bilo tudi predlagano, da tudi na drugih programih vključujejo čim več mladih. V l. 2014 je Občina sofinancirala 5 javnih del na področju dela z mladimi – MC Krško (3 na V. ravni in 2 na II. ravni, v katere je MC vključil 9 mladih), v drugi polovici leta 2014 je bilo odobreno 1 javno delo v</p>

	<p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število mladih, vključenih v javna dela.</p>	<p>programu Socialnega podjetja Zavoda KNOF. Na področju kulture je za pomoč dela v muzeju za pol leta vključena 1 mlada brezposelna oseba.</p> <p>V letu 2015 pa je bilo s strani občinskega proračuna sofinanciranih 4 programi JD za delo z mladimi (2 na V. in 2 na VI. ravni izobrazbe), 1, JD v okviru soc. podjetja.</p> <p>V okviru programov APZ je MC v l. 2014 in 2015 vključil še 7 mladih v program Usposabljanja na delovnem mestu in 4 mlade v delovni preskus za mlade .</p> <p>Ocena ukrepa: tako z vidika delodajalca, kot vključene brezposelne osebe, je omejitev na 1 leto vključitve v JD prekratka doba, glede na to, da je potrebno predvideti precej uvalnega časa. Smiselno bi bilo uvajati druge ukrepe (pobuda na nacionalni ravni).</p>
13.	<p>Pripravnistvo v občinski upravi Ukrep obsega zaposlitev enega ali več mladih posameznikov med 15. in 29. letom starosti iz lokalne skupnosti v službah občinske uprave s pogodbo o zaposlitvi za pripravnistvo.</p>	<p>Zaradi omejitve zaposlovanja v skladu z Zakonom za uravnoteženje javnih financ v l. 2014 in 2015 v okviru občinske uprave ni bilo pripravništva.</p>
14.	<p>Lokalna samooskrba V okviru tega ukrepa je bilo predlaganih več podukrepov: vzpostavitev kratkih oskrbnih verig v javnih ustanovah; - vzgoja za samooskrbo - otrok in njihovih staršev preko šolskih eko vrtov in drugih programov javnih zavodov in nevladnih organizacij. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: delež lokalne oskrbe v javnih zavodih, število izobraževalnih programov za različne ciljne skupine (šole, mladi,...), število mladih kmetov.</p>	<p>Na področju vzpostavljanja kratkih oskrbnih verig v javnih zavodih je RRA Posavje 19.3.2014 organizirala regijsko konferenco, predvidena je podpora občinske uprave v podporo zavodom (šolam) pri javnem naročanju. Aktivnost je še v teku.</p> <p>Na aktivnih ravnateljev je bila večkrat podana pobuda za vzpostavitev šolskih (eko) vrtov. Nekatere šole jih že zgledno obdelujejo, druge manj oz. sploh ne.</p> <p>Vzgoji/učenju za samooskrbo so bila namenjena tudi merila javnega razpisa za sofinanciranje programov za otroke in mladino; v l. 2014 in 2015 so se odzvali s programom Vikend na kmetiji v DPM Krško – Levi breg.</p> <p>Lokalni samooskrbi je bilo v pretekli programski perspektivi namenjenih tudi vrsta projektov v okviru črpanja Leader sredstev LAS Posavje, katerega članica je tudi Občina Krško; v l. 2014 in 2015 so na območju občine Krško izvajali projekte občinski javni zavodi – MC Krško (Semena prihodnosti: spodbujanje podjetništva mladih) in KD Krško z OŠ Mihajlo Rostohar Krško (Zeliščni vrt) ter LAS Posavje (Gremo na tržnico). Ciljne skupine projektov so tudi mladi. Kazalniki niso bili merjeni.</p>
15.	<p>Uvajanje zaposlitev s krajšim delovnim časom v javnih zavodih Ukrep se uvaja s ciljem, da se omogoči zaposlitev čim več mladim.</p>	<p>V l. 2014 je Občina Krško izdala soglasje za zaposlitev 3 oseb s 6-urnim delovnikom javnemu zavodu - Kulturni dom Krško (27, 30 in 36 let). Vse delovna mesta pa niso primerna za krajše zaposlitve.</p> <p>Sicer zaradi varčevalnih ukrepov novih zaposlitev v JZ ni bilo.</p>

	<p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število novih zaposlitev s krajšim delovnim časom.</p>	
16.	<p>Lokalno (regijsko) partnerstvo organizacij, ki delujejo na področju mladinskega sektorja</p> <p>Potrebe po sodelovanju in povezovanju so izrazili tako javni zavodi kot predstavniki mladih. Ukrep obsega organizacijo, koordinacijo, medsebojnega informiranja in spodbujanje sistematičnega sodelovanja. V okviru partnerstva je posebej potrebno zagotoviti sodelovanje mladih preko udeležbe mladinskega predstavništva... Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število vključenih v partnerstvo, od tega število mladih; število sodelovanj, skupnih baz, skupnih pobud...</p>	<p>Koordinacija partnerstva je predvidena kot programska aktivnost MC z vzpostavitvijo ažurnega informacijskega sistema, tudi v okviru informativnega portala za mlade, a ni prav zaživelo...</p> <p>Za koordinacijo je dejansko potreben poseben kader, ki je tudi osebno dovolj motiviran in ima širino glede poznavanja mladinske problematike (ni aktivnost za mimogrede oz. v okviru javnih del). Pri tem se odpira tudi vprašanje dodatnega zagotavljanja sredstev za delo tega koordinatorja.</p>
17.	<p>Spodbujanje prostovoljnega dela</p> <p>Ukrep se izvaja s ciljem, da mladi čimprej stopijo v stik z delom oz. ohranijo in pridobijo potrebne delovne navade. Pri tem gre za promocijo (tudi nagrajevanje prostovoljcev, festivala prostovoljstva) in informiranje o razpoložljivem prostovoljnem delu pri različnih delodajalcih oz. organizacijah.</p> <p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število mladih, vključenih v programe prostovoljstva; vzpostavljena in sproti ažurirana baza ponudnikov prostovoljskega dela.</p>	<p>Promocija prostovoljnega dela je bila ena od prioritarnih vsebin javnega razpisa za sofinanciranje programov za otroke in mladino.</p> <p>Odzvali so se zlasti v ZPM Krško, ki v okviru Aktivnosti dnevnega centra ZPM organizirajo različne prostovoljske aktivnosti, akcije in izobraževanja prostovoljcev. V letu 2015 izvajajo aktivnosti v okviru Kluba prostovoljcev.</p> <p>Z mladimi prostovoljci delata tudi MC Krško in CSD Krško (v letu 2014 je v MC Krško delovalo 130 prostovoljcev, ki so skupaj opravili 8000 prostovoljskih ur; v CSD Krško pa je delovalo 7 mladih prostovoljcev, ki so skupaj opravili čez 740 ur ...)</p> <p>Opravljen je bila tudi kratka analiza prostovoljskega dela v okviru natečaja Prostovoljecem prijazno mesto, ki ga je Občina Krško prejela tako v l. 2014 kot v l. 2015.</p> <p>Za leto 2015 so bili javni razpisi za NVO tako zastavljeni, da se upošteva število vključenih prostovoljcev pri izvedbi programov, njihovo delo pa je tudi finančno ovrednoteno.</p> <p>V letu 2014 je občina izvedla natečaj za naj-prostovoljca in naj prostovoljsko organizacijo, podelitev nagrad je bila 5.12.2014 na mednarodni dan prostovoljstva. Podelitev nagrad za leto 2015 bo na predlog občinskega svetnika v začetku leta 2016.</p> <p>Prostovoljci MC Krško so se udeležili tudi natečaja za naj prostovoljski projekt na nacionalni ravni (organizator: Mladinski svet Slovenije). V letu 2014 se</p>

		<p>je sprejema pri predsedniku države udeležilo 10 mladih prostovoljcev, leta 2015 pa bo prireditev potekala v mesecu juniju, udeležilo pa se je bo 6 mladih.</p> <p>V okviru informativnega portala za mlade je bila vzpostavljena tudi spletna stran ponudbe in povpraševanja po prostovoljskem delu.</p>
18.	<p>Spodbujanje dejavnosti mladinskih organizacij in povezovanja mladih</p> <p>Ukrep obsega sofinanciranje mladinskih programov in projektov v občini. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število programov / projektov, število vključenih mladih iz občine, rezultati na prednostnih področjih.</p>	<p>Povezovanje mladinskih organizacij je bilo eno od meril javnega razpisa, na kar se prijavitelji postopoma odzivajo, predvsem v okviru že ustaljenih mrež.</p> <p>V letu 2014 je bilo sofinanciranih 32 programov 15 organizacij, v letu 2015 pa 27 programov 14 organizacij. Od teh jih le 4-5 izpolnjuje pogoj za status mladinske organizacije.</p> <p>Sofinancirano pa je bilo tudi delovanje Mladinskega sveta Krško, ki je na novo vzpostavljal povezovanje mladinskih organizacij in organizacij za mlade. Število vključenih mladih in doseganje rezultatov na prednostnih področjih je sicer težko spremljati oz. preverjati.</p>
19.	<p>Neprofitna najemna stanovanja za mlade</p> <p>Ukrep obsega že utečeno prednostno dodeljevanje neprofitnih stanovanj iz občinskega sklada stanovanj (tj. stanovanj v občinski lasti) v najem mladim posameznikom med 15. in 29. letom starosti in mladim družinam iz lokalne skupnosti, ki prvič samostojno rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje v okviru sprejetih proračunskih okvirov. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število oddanih neprofitnih stanovanj mladim/mladim družinam.</p>	<p>Poleg občinskega javnega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem, v okviru katerega so mladi prioriteta skupina, so mladim pa so dostopna stanovanja tudi preko upravljavca občinskih stanovanj, podjetja Rudar Senovo d. o. o.</p> <p>V letu 2014 sta bili tako preko občinskega javnega razpisa mladim posameznikom dodeljeni 2 neprofitni stanovanji in 1 mladi družini. Preko podjetja Rudar pa še 6 stanovanj mladim do 30. leta in 15 stanovanj mladim družinam do starosti 35 let.</p> <p>V letu 2015 pa je bilo mladim preko občine dodeljeno 1 stanovanje in preko podjetja Rudar 5 stanovanj mladim do 30 let in 6 stanovanj mladim družinam do 35 let.</p>
20.	<p>Subvencioniranje najemnin</p> <p>Ukrep obsega subvencioniranje neprofitnih in tržnih najemnin za mlade med 15. in 29. letom starosti v lokalni skupnosti, ki prvič samostojno rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje v okviru sprejetih proračunskih okvirov. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število subvencioniranih najemnin mladim/mladim družinam.</p>	<p>S točnimi podatki o starosti prejemnikov socialnih pomoči (kamor sodijo tudi subvencionirane najemnine) občina ne razpolaga, saj vse vloge obravnava CSD Krško. Mladi niso posebej obravnavani, so pa v okviru vsakoletnih subvencij, ki jih občina izplačuje na osnovi odločb CSD, tudi mladi.</p>
21.	<p>Preprečevanje in odvajanje od različnih oblik odvisnosti</p>	<p>Na področju JR za sofinanciranje programov za otroke in mladino so bila temu prilagojena tudi merila javnega</p>

	<p>in spodbujanje zdravega življenjskega sloga</p> <p>Cilj ukrepa je informiranje o pozitivnih in negativnih učinkih rabe IKT tehnologije ter nasvetih o njeni varni rabi tudi izkušnjo drugačnih, bolj zdravih oblik preživljanja prostega časa, druženja, ustvarjanja, skrbi za lastno zdravje,...Izvedba je bila predvidena v okviru programov javnih zavodov in NVO v okviru javnega razpisa. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število vključenih v programe.</p>	<p>razpisa. V l. 2014 je bilo na temo spodbujanja zdravega načina življenja sofinanciranih 28 programov (JR mladi) in 4 programov (JR zdravstvo), v l. 2015 pa 14 programov (JR mladi).</p> <p>Posamezne programe pa izvajajo tudi javni zavodi: v l. 2014 Mladinski center – v okviru LAS za preprečevanje zasvojenosti v občini Krško : Nam se rola brez drog in alkohola, Brez megle v glavi, Družbeno koristno delo 5 mladostnikov, Pot do sreče obstaja, Tabor Spoznavanje vrednot narave in premoženja,...</p> <p>V l. 2015 je MC pridobil s prijavo projekta Preventivni mozaik Posavja pridobil sredstva iz Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009-2014 za področje Pobude za javno zdravje, pod-področje razpisa Preprečevanje bolezni, povezanih z življenjskim slogom. Vrednost celotnega projekta je 248.326,40 eur. Pri sofinanciranju je 5% lastni delež in 95% nepovratnih sredstev razpisa. Obdobje trajanja projekta traja od 3.2.2015 do 30.4.2016. Poudarek projekta na alkoholni problematiki. Aktivnosti v okviru projekta potekajo na področju informiranja in obveščanja javnosti, mreženja organizacij in izobraževanje strokovnih delavcev povezanih s področjem projekta, preventivne aktivnosti za otroke, mladostnike in starše, ulično delo, in oblikovanje izhodišč za delo z neprosto voljnimi uporabniki ter vzpostavitev svetovalnice za neprosto voljne uporabnike.</p> <p>Ljudska univerza Krško v okviru vsakoletnega cikla predavanj »Šola za starše« (18 na leto), financiran s strani Občine Krško (slabih 8000 eur na leto), izvaja različna predavanja za starše osnovnošolskih otrok (vključenih čez 700 staršev v vsa predavanja), teme predavanj pa se nanašajo tudi na pomen gibanja, ozaveščanje o zdravi prehrani, osveščeno rabo interneta in socialnih omrežij ipd.</p>
22.	<p>Vključevanje mladih pripadnikov marginalnih skupin oz. mladih z manj priložnostmi</p> <p>Ukrep predvideva posamično vključevanje pripadnikov marginalnih skupin – kot nadgraditev in povezovanje programov javnih zavodov s programi nevladnih organizacij v okviru vsakoletnega javnega razpisa. Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število vključenih v programe.</p>	<p>Na področju JR za sofinanciranje programov za otroke in mladino so bila temu prilagojena tudi merila javnega razpisa.</p> <p>V l. 2014 je bilo na temo vključevanja pripadnikom marginalnih skupin sofinanciranih 2 programov (JR mladi) in 12 programov (JR sociala/zdravstvo).</p> <p>Posamezne aktivnosti so izvedli tudi javni zavodi: MC Krško je v l. 2014 izvedel program s pripadnicami albanske skupnosti (Aktivnosti za integracijo migrantk in njihovih otrok), v l. 2015 pa so izvajali programe za mlade in otroke, ki so priseljeni na Senovo. V letu 2015 se je zvrstilo cca 30 aktivnosti, ki se jih je udeležilo cca 50 otrok in mladih.</p> <p>Ljudska univerza Krško izvaja vsako leto Poseben program za etnično skupino Romov, sofinanciran s strani zavoda za zaposlovanje, v obsegu 105 ur, vanj pa je vključenih cca 10 mladih Romov.</p>

23.	<p>Možnost subvencioniranega ali cenovno zelo ugodnega najema vrtilčka za mlade, mlade družine in mladinske organizacije</p> <p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število vključenih v programe.</p>	<p>V okviru občinskega projekta Urbanih vrtov se je v l. 2014 vzpostavil učni vrt v okviru mladinske točke MC Krško - Bivak na Senovem. Pri vzpostavitvi vrta je občina zagotovila tudi strokovno pomoč, sadike ipd... V letih 2014 in 2015 je MC Krško izvedel različne vrtnarske delavnice za otroke in mlade iz Senovega v okviru programa »Imamo svoj vrt« - 11 izvedb, 36 udeležencev .</p> <p>V l. 2014 je sicer Občina posameznim zainteresiranim dodelila zemljišča za vzpostavitev vrtov, v l. 2015 pa je sprejela Odlok o urejanju in oddaji urbanih vrtov v najem.</p> <p>Sicer med mladimi ni bilo posebnega interesa - dijaki in študentje so navedli kot razlog pomanjkanje prostega časa, mladi brezposelni, ki živijo na podeželju pa vrt imajo.</p>
24.	<p>Mednarodne učne mobilnosti</p> <p>Gre za programe učne mobilnosti mladih (tako s področja neformalnega kot formalnega izobraževanja) kot tudi sodelovanje mladih s pobratenimi občinami iz tujine in mladinskimi organizacijami sosednjih držav, zlasti s Hrvaške.</p> <p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število mladih, vključenih v programe mobilnosti.</p>	<p>Izvaja se v okviru programskih aktivnosti MC Krško in mladinskih organizacij.</p> <p>V letu 2014 je Občina delno sofinancirala programe mobilnosti MC Krško (Evropska prostovoljna služba – 17 vključenih mladih; Mednarodne mladinske izmenjave (90 vključenih mladih), projekt mladih za demokracijo (28 vključenih mladih) ter v okviru projektov mladinskih organizacij, sofinanciranih preko javnega razpisa (Društvo širjenja uporabnih znanj, Mladinska točka Veliki kamen: mednarodne mladinske izmenjave, transnacionalne mladinske pobude – 80 vključenih mladih).</p> <p>V letu 2015 občina sofinancira program »No labels, just people« Društva širjenja uporabnih znanj in programe MC: Evropska prostovoljna služba (7), mednarodne mladinske izmenjave (35), transnacionalna mladinska pobuda (12), skupinska Evropska prostovoljna služba (20), študijski obisk mladinskih delavcev iz tujine (26), srečanja mladih iz pobratenih mest (30).</p>
25.	<p>Izposoja koles</p> <p>Po vzoru nekaterih mest bi lahko mladim omogočili mobilnost znotraj mesta in med mestom in podeželjem (lahko tudi v okviru mreže mladinskih točk) z izposojami koles, za začetek teh, ki so bila najdena in prijavljena na policijski postaji in jih nihče ne uporablja. Posledično ukrep spodbuja razvoj kolesarske kulture in potek investicij.</p> <p>Kot kazalniki ukrepa so navedeni: število koles, namenjenih mladim.</p>	<p>Ugotovljeno je, da ukrep ni bil dovolj konkretiziran in je predhodno potrebno izvesti druge aktivnosti. Med drugim predvidene MT niso najbolj ustrezne lokacije za izposojanje koles, glede na to, da so odprte zgolj čez vikend. V okviru Tedna mobilnosti 2014 (18.10.2014) se je MC Krško vključil z delavnico vzdrževanja koles in vodeno kolesarsko turo po manj znanih poteh.</p> <p>V zvezi z zagotavljanjem mobilnosti mladih občina občasno zagotavlja brezplačne prevoze mladih na koncerte (npr. Kiffišta).</p> <p>Občina z dobrimi povezavami mestnega avtobusa dijakom (Šolski center Krško-Sevnica) in študentom (Fakulteta za energetiko) omogoča prevoz z železniške postaje do lokacije šol; občina omogoča tudi subvencionirano vozovnico.</p> <p>Sicer Občina Krško skupaj z ostalimi občinami Posavja pripravlja projekt Kolesarske povezave vzdolž reke Save, projektni predlog tudi v okviru Regionalnega razvojnega programa Regije Posavje.</p>

26.	<p>Informiranje mladih na enem mestu</p> <p>Na osnovi ugotovljenega stanja in izraženih pobud, si tako mladi kot vsi, ki izvajajo različne programe za mlade, želijo informacij na enem mestu MC Krško. V okviru zbiranja informacij je bilo predvideno tudi koordiniranje med lokalnimi partnerji.</p> <p>Kot kazalniki ukrepa je navedena: vzpostavljena, ažurna spletna stran z vsemi informacijami, ki se tičejo mladih v občini.</p>	<p>Informativni portal za mlade www.troblja.info je Mladinski center Krško vzpostavil prosti koncu leta 2014.</p> <p>Portal še ni zaživel v polnem razmahu, potrebuje še nekaj oblikovnih / konceptualnih popravkov, predvsem pa je potrebno zavezati organizacije k sprotnemu objavljanju novic za mlade.</p> <p>Sicer pa MC Krško izvaja dejavnost informiranja mladih tudi v okviru napovednika, objavljenega v vsaki številki časopisa Posavski Obzornik, na mladinskih točkah, na OŠ in ŠŠ v občini Krško, prireditvah...</p> <p>Aktivnost se financira iz proračuna Občine Krško v okviru programskih stroškov MC Krško.</p>
-----	--	--

PRILOGA 2 : PREDLOGI MLADIH V OKVIRU FOKUSNIH SKUPIN, zapis delavnic v okviru MC Krško, maj 2015

1. IZOBRAŽEVANJE

- mladi se zavedajo pomembnosti formalne izobrazbe, ki je osnova za zaposlitev
- zavedajo se privilegija, da je šolanje brezplačno
- v šolah pa si želijo več praktičnega dela

2. PARTICIPACIJA MLADIH

- premalo je mladih v občinskem svetu
- mladim se ne zaupa

3. ORGANIZIRANJE MLADIH

- mladi se ne zavedajo dovolj, da imajo z vključenostjo v mlad. org. več možnosti za osebno rast, pridobitev dodatnih praktičnih znanj in veščin, kar jim pomaga pri kasnejši zaposlitvi
- podpirajo lokalne organizacije, tudi ker se v njih lahko vključujejo tudi mladi z manj priložnostmi
- mladi so premalo vključeni v organizacije in ne soodločajo o pomembnih vprašanjih zanje (nove metode promocije, več osebnega informiranja, pošiljanje sms sporočil)

4. INFORMIRANJE MLADIH

- mladi so slabo informirani o dogajanju v okolju
- želijo spletno stran, ki bi nudila ponudbo dela, neformalnega izobraževanja, prostočasne aktivnosti,...(ne poznajo Troblje)

5. ZAPOSLOVANJE MLADIH

- lokalno okolje bi moralo skupaj s šolami (srednja šola/fakulteta) poskrbeti za zagotovitev praktičnega usposabljanja za vsakega dijaka/študenta
- pogrešajo več kadrovskega štipendij
- mladi se že v času šolanja (tudi OŠ) ukvarjajo z vprašanjem zaposlitve
- želijo si več priložnosti za študentsko delo v Posavju (npr. Občina KK bi morala omogočiti, da se odpre več delovnih mest s subvencioniranjem najemnin in zagotovilom, da delodajalec v zameno zaposli mlade)
- starejši naj se upokojijo, da bo več delovnih mest za mlade
- pesimizem s strani mladih na temo zaposlovanja; bojijo se dolgotrajne brezposelnosti po koncu šolanja
- zaposlitev zanje pomeni osamosvojitvev
- mladi podpirajo nov zakon o študentskem delu, glede delovno dobe, ki se jim šteje, če opravljajo delo preko študentske napotnice. So pa mnenja, da je sedaj težje dobiti delo, ker se stroški za delodajalca s tem povečajo
- ne podpirajo sprememb na področju študentskega s.p.-ja, ker se jim zdaj ukine štipendija in možnost prehranjevanja s študentskimi boni
- v občini Krško je premalo ponudbe dela, ponudba je zgolj za krajši čas, večinoma v gostinstvu in fizična dela
- imajo slabe in dobre izkušnje s plačili delodajalcev, sedaj se zaradi neplačil zavarujejo tudi sami študentski servisi, saj ne izdajajo več toliko letnih napotnic, temveč samo enomesečne
- zadovoljni so s ponudbo E- študenta, kjer lahko preveriš neplačnike
- zadovoljni so z uvedbo minimalne urne postavke 3,80€/h
- v Posavju menijo, da ne bodo našli ustrezne zaposlitve, zato se bodo skušali zaposliti izven njega
- moti jih, ker se izobražujejo za določen poklic, potem pa so prisiljeni opravljati katerakoli dela
- ne podpirajo prodaje slovenskih podjetij tujcem, ker zaposlijo prej ali slej tuje državljane

- preveč migrantov dobi delo v našem okolju, zato bo dolgotrajno manj pokojnin in več brezposelnih mladih Slovencev
- moti jih, ker nimajo dovolj izkušenj za prijavo na določeno delovno mesto
- Občina Krško naj dodatno podpre mlade, ki si želijo odpreti svoje podjetje
- Občina Krško naj nudi dodatno podporo brezposelnim mladim v obliki subvencij, da se lahko kljub brezposelnosti osamosvojijo
- ne želijo si preseljevanja mladih v tujino zaradi dela
- pohvala mladih programoma usposabljanja na delovnem mestu in javnih del
- ukinitve študentskih servisov
- študentsko delo naj bo le za tiste, ki resnično študirajo in opravljajo študijske obveznosti
- preveč zaposlovanja znancev, družinskih članov v podjetjih v Posavju

6. IZOBRAŽEVANJE MLADIH

- vključevanje mladih, ki niso vključeni v sistem formalnega izobraževanja in niso v delovnem razmerju, v Mladinski center Krško (PUM)
- mladi menijo, da je neformalno izobraževanje pomembno zaradi dodatnega novega znanja, prinaša nova poznanstva, širi obzorja,...
- imajo pozitivno mnenje o neformalnem učenju (npr. dobra referenca pri zaposlovanju)
- mladi se premalo poslužujejo neformalnega učenja (dodatna promocija ponudbe na ravni občine)
- tudi SŠ/fakultete nudijo različne oblike neformalnega učenja, a se jih se udeležujejo samo, če je obvezno
- podpirajo projekte v programu Erasmus+, ki pa bi ga morali še bolj približati mladim
- preveč je plačljive ponudbe neformalnega učenja
- previsoke šolnine izrednega študija
- preveč vpisnih mest na fakultetah glede na realno stanje na področju zaposlovanja
- premalo povezovanja med formalnim in neformalnim izobraževanjem (vsaj 20 % neformalnih metod učenja v šoli)
- premalo poklicnega usmerjanja pred vpisom v srednje šole/fakultete
- premalo brezplačnih tečajev uporabnih znanj (npr. manikura), ki bi vodili v zaposlitev
- neformalnega učenja bi se udeležili, če bi bila tema predstavljena na bolj privlačen način, ne tako skopo
- premalo neformalnih tečajev, predavanj po KS
- slaba pismenost mladih
- premalo samostojnega razmišljanja v šoli
- preveč frontalnega razmišljanja
- promocija neformalnega učenja med starši, da bodo otroke vpisovali v različne delavnice, tečaje,...
- premalo kvalitetnih praks v okolju (mladi ne želijo biti »deklica za vse« na praksi)

7. STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

- če ne bodo imeli zaposlitve, se ne bodo mogli osamosvojiti, si ustvariti družine, si kupiti stanovanja
- subvencije za mlade družine za reševanje stanovanjske problematike (npr. ob rojstvu otroka znižana najemnina,...)

8. MOBILNOST MLADIH

- pohvalili so subvencioniran prevoz za v šolo
- preveč priseljencev prihaja v naše lokalno okolje
- mladi so premalo mobilni
- premalo ponudbe programov mobilnosti mladih v času poletnih počitnic
- neobstoječe prometne povezave iz ruralnega okolja v mesto, zato se mladi ne morejo udeleževati aktivnosti (šport, koncerti, delavnice,...)

9. ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE

- mladi pogrešajo več ponudbe rekreativnega športa s strani društev (npr. rekreativni tek,...)
- v občini Krško je dovolj športnih igrišč za športno udejstvovanje, kar je pohvalno
- premalo je brezplačnih športnih aktivnosti
- premalo organiziranih športnih turnirjev (npr. odbojka, badminton,...) za neprofesionalce
- slaba kvaliteta študentske prehrane in previsoka cena študentskih bonov
- zelo lepi obnovljeni vrtci/šole/MC
- predlagajo, da se naredi športni park, npr. pri teniških igriščih, bilo bi vse na enem mestu, tekaška steza, igrišča, igrala,...
- predlagajo asfaltiranje poti (nadaljevanje kolesarske steze) od HE do Brestanice in še naprej
- potrebujejo daljšo kolesarsko stezo v Senovem, ki bi bila brez prekinitev
- pogrešajo organizirane športne vadbe v KS (naj se organizira v vsaki KS enkrat tedensko brezplačna vadba; npr. aerobika, tek,...)
- slabe povezave javnega prevoza, zato se športno ne udeležujejo (organiziran prevoz na treninge)
- predrage storitve športnih organizacij (npr. Plesni klub Lukec, NK Krško,...)
- mladi se premalo gibajo
- izdelava tematskih poti v naravi
- veliko mladih biva v nezdravem okolju (alkoholizem, nasilje), o tem se ne govori
- več delavnic na temo dobre samopodobe mladih, ozaveščanje o medvrstniškem nasilju, različnih oblikah zasvojenosti mladih

10. PROSTOVOLJSTVO

- prosti čas je tisti čas, s katerim mladi sami razpolagajo, zato morajo imeti pravico, da se sami odločajo, kako ga bodo preživeli in če se bodo prostovoljsko udeležovali
- mladi so premalo vključeni v mladinske organizacije, ker jih ne privabijo vsebine društev/jih ne povabijo, da se vključijo
- prostovoljci MT Raka imajo premajhen prostor, želijo si večjega, ter pa vsaj nekaj računalnikov in opreme
- nezainteresiranost mladih, ker prosti čas raje preživljajo za računalnikom in televizijo

11. MLADINSKI SVET KRŠKO

- ne vedo, da obstaja
- nihče jih ni povabil, da se vključijo
- v kolikor mladi niso sposobni sami voditi MSK, naj jim pri tem pomaga Občina Krško

12. PROSTI ČAS MLADIH

- na mladinskih točkah v občini Krško je poskrbljeno le za otroke, dijaki pa so prestari za igranje družabnih iger,...
- na mladinskih točkah bi morali biti koncerti, manj otroški prostor za druženje mladih,...
- premalo prostega časa
- za kvalitetno preživljanje prostega časa imajo na voljo dovolj infrastrukture v lokalnem okolju
- lokalni ponudniki (fitnes, bazen,...) nudijo popuste za dijake/študente
- pogrešajo diskoteko
- za mlade je v Krškem dobro poskrbljeno kar se tiče prostega časa (Mladinski center Krško)

13. PODROČJE PRISELJEVANJA

- ne podpirajo gradnje verskih objektov v Krškem
- vsi priseljenci naj opravijo obvezen tečaj slovenskega jezika in v roku leta dni tudi opraviti izpit

- vsi priseljenci morajo imeti ob prihodu zagotovljeno delo (tudi ženske)
- podpirajo asimilacijo migrantov v okolje, več tovrstnih programov
- velika kulturna raznolikost v okolju in ne sprejemanje mladih iz tujine, zaradi neznanja in nerazumevanja jezika...
- ne sprejemanje Romov

14. OSTALI PREDLOGI IN UGOTOVITVE

- Občina Krško naj se bolj povezuje z ostalimi občinami in tudi državami na vseh področjih
- mladi dojemajo Občino Krško kot mladim prijazno občino
- ljudje v občini Krško so prijazni
- v občini Krško je lepo živeti

PRILOGA 3: ANKETNI VPRAŠALNIK

ANKETA - POTREBE/POBUDE MLADIH ZA LPM 2016 - 2019

Demografski podatki

1. spol
2. starost
3. kraj bivanja (mesto, navedba KS)
4. status (šolajoča se mladina, brezposelni mladi, zaposleni mladi)

VPRAŠANJA

5. Ali poznaš spletni portal za mlade v občini Krško, TROBLJA
  - Da, poznam in redno obiskujem
  - Da, vendar ne uporabljam
  - Ne poznam
6. V prihodnosti bi si želel pridobiti dodatna neformalna znanja in veščine na področju (možnih več odgovorov):
  - tujih jezikov
  - praktičnih znanj (pedikura, različne obrti, kuhanje,...)
  - računalništva in multimedije
  - socialnih veščin (učinkovita komunikacija, reševanje konfliktov,...)
  - organizacije dogodkov
  - kmetovanja in zdravega življenjskega sloga
  - drugo
  - ne nameravam se udeležiti neformalnih izobraževanj
7. Ali uporabljaš/ bi uporabljal javni prevoz, ki bi vozil na rednih linijah posameznih krajevnih skupnosti v prostem času (ne za namene odhoda/prihoda v šolo)?
  - Da
  - Ne
8. Katerega športnega turnirja/aktivnosti amaterskih športnikov bi se udeležil/a v prihodnje (možnih več odgovorov)?
  - nogomet
  - košarka
  - tenis
  - badminton
  - tek
  - kolesarjenje
  - pohod
  - plavanje
  - drugo
9. Koliko ur tedensko namenjaš športu?
  - do 1 h
  - od 1 h do 5 h
  - nad 5 h
  - ne ukvarjam se s športom

10. Ali si bil kdaj priča/žrtev nasilja med vrstniki?

- žrtev
- priča
- ne

11. Svoj prosti čas preživljam (možnih več odgovorov):

- doma za računalnikom/TV-jem
- s prijatelji
- obiskujem glasbeno šolo
- ukvarjam se s športom, se rekreiram
- sem aktiven v društvu-ih
- pomagam pri delu doma
- delam honorarno
- udeležujem se prireditev v MC
- udeležujem se športnih prireditev
- udeležujem se kulturnih prireditev
- berem, imam svoje hobije doma
- hodim na tečaje, se izobražujem
- drugo: _____

12. V prostem času se prostovoljsko udeležujem:

- da, v okviru MC in drugih organizacij
- da, pomagam drugim po potrebi
- ne

13. Ali si član katerega društva?

- da
- ne
- drugo _____

14. V času volitev se odpravim na volišče?

- da
- ne
- nimam še volilne pravice

15. Po končanem šolanju bi se rad zaposlil?

- v Posavju
- v Sloveniji
- v tujini

16. Ali si član katere od mladinskih organizacij v občini?

- da
- ne, me ne zanima
- ne, ker jih ne poznam

17. Ali je Občina Krško z Lokalnim programom za mladino 2014 – 2015 odgovorila na potrebe mladih v občini?

- Da, popolnoma
- V večjem delu
- Deloma
- Ne vem, ne poznam programa
- Ne, ker _____

18. Kaj predlagaš Občini Krško, da še stori za mlade v občini oz. kaj pogrešaš /katere probleme bi izpostavil?

- Omogoči /ponudi ustrezna izobraževanja za pridobitev poklicnih znanj, potrebnih v lokalni družbi
- Omogoča študijsko prakso, počitniško delo, prostovoljno delo mladih v lokalnem okolju
- Dodatno finančno spodbuja lokalna podjetja pri zaposlovanju mladih
- Nameni sredstva za razvoj zelenih, lokalno potrebnih dejavnosti z novimi delovnimi mesti za mlade (samooskrba s hrano, lesom, drugimi viri, OVE, URE, turizem ...)
- Podpora mladim pri samostojni podjetniški poti (z nepovratnimi, ugodnim najemom poslovnih prostorov, svetovanjem...)
- Nameni kmetijske površine, kmetije, v lasti občine ipd., za vzpostavitev učnih kmetij za mlade
- drugo _____

19. Kako si se sam pripravljen vključiti v reševanje teh problemov?

- Z vključitvijo v delo mladinskih in drugih društev
- S prostovoljnim delom
- Z organizacijo različnih javnih posvetov in drugih akcij
- Z vključitvijo v politične stranke
- Z udeležbo na volitvah
- S podpisovanjem peticij
- Drugo: _____
- Nisem se pripravljen vključiti, ker: _____

20. Priložnost imaš podati konkreten predlog, ki si želiš, da je zapisan v Lokalnem programu za mlade 2016 – 2020 in ga bomo skupaj skušali uresničiti.

Moj predlog je, da _____

21. V kolikor bi si želel/a biti obveščena o dogajanju v občini Krško (obveščanje s strani Mladinskega centra Krško), nam prosim zaupaj svoj e-naslov

_____

PRILOGA 4: POVZETEK ODGOVOROV MLADIH V ANKETI, zbrala Katarina Ceglar, MC Krško, junij 2016

Odgovori kažejo, da:

- v okviru prostega časa 65 % anketiranih pomaga doma, 63 % se družijo s prijatelji, 50 % jih preživlja čas doma, 27 % jih je aktivnih v društvih, 18 % jih redno obiskuje MC,...
- 17 % jih ima do 12 h prostega časa tedensko, 20 % pa nad 12 h
- 40 % se jih ne ukvarja s športom, 20 % do 1 h tedensko, 5 % nad 5 ur tedensko
- 64 % jih formalno ni član organizacije
- 20 % se jih prostovoljsko udeležuje v MC Krško, 39 % v ostalih NVO
- 15 % jih je bilo priča nasilju nad vrstniki, 6 % jih je bilo žrtev nasilja
- 66 % informativnega portala za mlade - Troblja - ne pozna, 30 % vprašanih ga pozna, a ne uporablja
- 47 % bi se jih zaposlilo po študiju v Posavju, 38 % v Sloveniji
- 50 % jih uporablja javni prevoz
- 62 % ni bilo seznanjenih z Lokalnim programom za mladino; 4 % so nezadovoljni z izvedbo ukrepov
- 72 % jih gre na volitve
- 30 % vprašanih bi se aktivno vključilo v reševanje problemov z udeležbo v društvih in prostovoljnimi deli, 17 % pa z udeležbo na volitvah

Njihovi predlogi in komentarji:

- pogrešam občinske štipendije (za tiste, ki študiramo v slo in bi se radi zaposlili v svoji občini), premalo je dogajanja za mlade (prireditve, festivalov ipd.), premalo možnosti študentskega dela, zaprtost organizacij za mlade (pripravništva, promocije, dnevi odprtih vrat podjetij, organizirane skupine...)
- ni to tema o službah pač pa o dodatnih dejavnostih in hobijih
- kulturi, ki je mladim zanimiva, se iz leta v leto namenja manj denarja
- iz mladine popolnoma izvzema športnike, ki so v osnovi tisti, ki so dejansko preko športa umaknjeni iz ulic, podpirajo pa se prireditve kjer imajo mladi pretiran stik z alkoholom in so same sebi namen... šport kot tak je popolnoma izvzet iz lokalnega programa za mladino, omenjen v dveh stavkih - sramota in zadeva za obsoje... občina z lahkoto pripravi strategijo na področju mladih medtem, ko vprašalniki, ki so bili poslani športnim društvom in bi bili osnova za pripravo strategije na področju pa leži v predalu že leto in pol!!!!!!
- sem še vedno brezposelna
- zanemarja mlade po 30 letu
- kaj sploh je storila? nič opaznega.
- Omogoči /ponudi ustrezna izobraževanja za pridobitev poklicnih znanj, potrebnih v lokalni družbi
- Omogoča študijsko prakso, počitniško delo, prostovoljno delo mladih v lokalnem okolju
- Dodatno finančno spodbuja lokalna podjetja pri zaposlovanju mladih
- Nameni sredstva za razvoj zelenih, lokalno potrebnih dejavnosti z novimi delovnimi mesti za mlade (samooskrba s hrano, lesom, drugimi viri, OVE, URE, turizem ...)
- Podpora mladim pri samostojni podjetniški poti (z nepovratnimi, ugodnim najemom poslovnih prostorov, svetovanjem...)
- Nameni kmetijske površine, kmetije, v lasti občine ipd., za vzpostavitev učnih kmetij za mlade
- da kaj več za spidvej
- ponudi subvencije za zaposlitev mladih med 30 in 35 let
- občina naj namesto da daje 9.5 m javnih sredstev v Kostak d.d. - privatno podjetje za razvoj zelo malega števila delovnih mest, 0.5 m za spodbujanje start up podjetij in pomoč pri sofinanciranju zaposlitev mladih...

- dodatno finančno spodbuja lokalna podjetja pri zaposlovanju mladih; nameni kmetijske površine, kmetije, v lasti občine ipd., za vzpostavitev učnih kmetij za mlade; omogoča študijsko prakso, počitniško delo, prostovoljno delo mladih v lokalnem okolju
- majhne donacije in podporo prireditvev, sejmov itp.
- nima smisla, ker se denar v občini razporeja med strici iz ozadja, občinski delavci pa kupujejo privat zemljo kateri se čudežno spreminja namembnost itd. prirejajo se razpisi za točno določena podjetja naklonjena občini krško - zdravo razmišljujoči mladi naj se čimprej izselijo iz občine krško saj delovnih mest ne bo - v celotnem Posavju smo najbogatejša občina z največjo brezposelnostjo...
- tudi meni ni nihče pomagal
- izvedba raznih jezikovnih tečajev, tečajev gorskega kolesarstva, pomoč pri organizaciji in izvedbi koncertov
- izdelava terase za hokej
- sofinanciranje in učenje mladih podjetnikov
- lažji dostop do neprofitnih stanovanj za mlade, ki se še šolamo in imamo doma težke razmere
- izgradnja rekreacijskega kompleksa, ki ni namenjen "tradicionalnim" športom. (ekstremni, športno strelišče, skate park itp.)
- prevoz po Posavju Brežice-Krško-Sevnica (večerne ure, petek sobota)
- izgradnja pokritega bazena - druženje in vzgoja mladih skozi šport, mladina v Krškem med ostalim potrebuje tudi plavalni (olimpijski) bazen, kot ga je nekoč že imela.
- več možnosti počitniškega dela - ne samo v gostilnah/lokalih
- 0.5 m za sofinanciranje 100 zaposlitev...
- resna omemba športa kot sredstva za najkakovostnejše preživljanje prostega časa mladine
- spodbujati samostojno delo z možnostjo zaslužka tako, da se vzpostavi pravna oblika, ki deluje glede na zaslužek in ne vzdrževanje neke pravne oblike kot je s.p. ali d.o.o., in da omogoča tržno delovanje. vse pravne oblike imajo omejitve-ali so drage na mesečnem nivoju ali pa so omejene v profitu kot so društva, odd, zavod itd.
- omogočiti čim več delovne prakse
- predlagam nagrajevanja za prostovoljstvo
- stalne vadnice za skupine - ne zaklonišča
- podpiranje ohranitve NMP v Krškem
- predlagajo odbojko, ultimativni frizbi, ples, boks, spidvej, namizni tenis, speedeminton, hitrostni ples, bmx rampa, skejtanje,...
- Udeležili bi se športnih dejavnosti, turnir: 45 % pohod, 33 % kolesarjenje in badminton, 27 % tek, 24 % plavanje, 20 % nogomet,...
- želijo si pridobiti vsa neformalna znanja (prednjačita tuji jeziki in pa računalništvo)

PRILOGA 5: PREDLOGI MLADINSKEGA SVETA KRŠKO V IMENU MLADINSKIH ORGANIZACIJ IN ORGANIZACIJ ZA MLADE, Senta Jeler, februar 2016

PREDLAGANI UKREPI
Spodbuditev razvoja podjetniške iniciative in pogojev mladih na področju podjetništva oz. tako imenovanih start-up-ov
Prevetritev podjetniškega inkubatorja
Prioritetno sofinanciranje programov in projektov na področju spodbujanja podjetništva med mladimi in ostalimi
Vzpostavitev razpisa za sofinanciranje start-up podjetij
Občinske štipendije
»Odprtost« podjetij za opravljanje pripravništva, promocije, dnevi odprtih vrat . Dogovor občine z podjetji. V smislu, da bi več podjetij bilo odprtih za možnosti opravljanja pripravništva, večkrat letno dnevi odprtih vrat...
Večja podpora mladim na področju športa
Neformalna izobraževanja glede na potrebe lokalne skupnosti: da se konkretna izobraževanja izvede, po tem, ko se izrazi želja, na katerih področjih je to potrebno. Izobraževanja bi morala biti brezplačna in zastavljena na zanimiv in inovativen način
Izvajanje krožkov za lokalno samooskrbo in pomembnosti pridelovanja domače hrane, razvoja turizma - tudi že v OŠ
Spodbuda mladim kmetom, predvsem tistim, ki kmetije prevzemajo na odročnih območjih
Predstavitve tehničnih poklicev (mizar, zidar, ...) Menimo, da je posebej potrebno poudariti/predstaviti poklice ki so potrebni v lokalnem okolju, oz. lažje zaposljivi.
Spodbujanje in predstavitve prostovoljnega dela v občini. Promocija prostovoljstva v smislu ust do ust, oz. da mladi prostovoljci promovirajo ostalim mladim, ker je prenos informacij med njimi najbolj učinkovito
Podpora mladim pri podjetniških idejah
Organiziranje tečajev učenja tujih jezikov - najbolj angleščina, nemščina, francoščina. Toliko časa, da se osvojijo vsaj osnovni nivoji, kar bi bilo nujno potrebno. 2-3x tedensko po 1h, čim nižja cena, morda kakšna ura tudi brezplačna...
Dostopnost do neprofitnih stanovanj za mlade - predvsem tiste, ki se še šolajo - stanovanja v kraju šolanja
Poletni športni vikendi – v času počitnic, ki spodbujajo druženje in aktivnost mladih
Območja v manjših krajih kjer bi se starši lahko srečevali z drugimi starši in otroci (igrala so v nekaterih krajih med vikendi pod ključem) – javna igrišča, opremljena. Staro Krško, igrišča pri naseljih z bloki, igrišča pri šolah.
Bazen, ki bi bil pokrit za izvajanje športnih aktivnosti tudi v slabšem vremenu
Vadnice za skupine in bende, neplačljivi objekti – potrebn je veliko.
Lokalni prevoz tudi v večernih urah (tudi medkrajevni prevoz npr. Kk-Br)
Organiziranje tečajev računalništva (potrebe po učenju programov, ki so potrebna pri zaposlovanju v podjetjih)
Več organiziranih športnih dejavnosti (odbojka, boks, ultimativni frizbi, »skejtanje«), vzpostavitev »skejt« parka. Za vzdrževanje bi morali skrbeti mladi sami.
Obnovitev igrišč (staro mestno jedro); mreže na koših, golih, asfaltno igrišče, ki je sedaj v res slabem stanju...
Izvajanje delavnic na temo fizičnega in psihičnega nasilja- obveščanje mladih s pomočjo delavnic, letakov,...
Večje seznanjanje mladih o ukrepih občine na področju mladine
Več možnosti počitniškega dela za dijake/štoludente